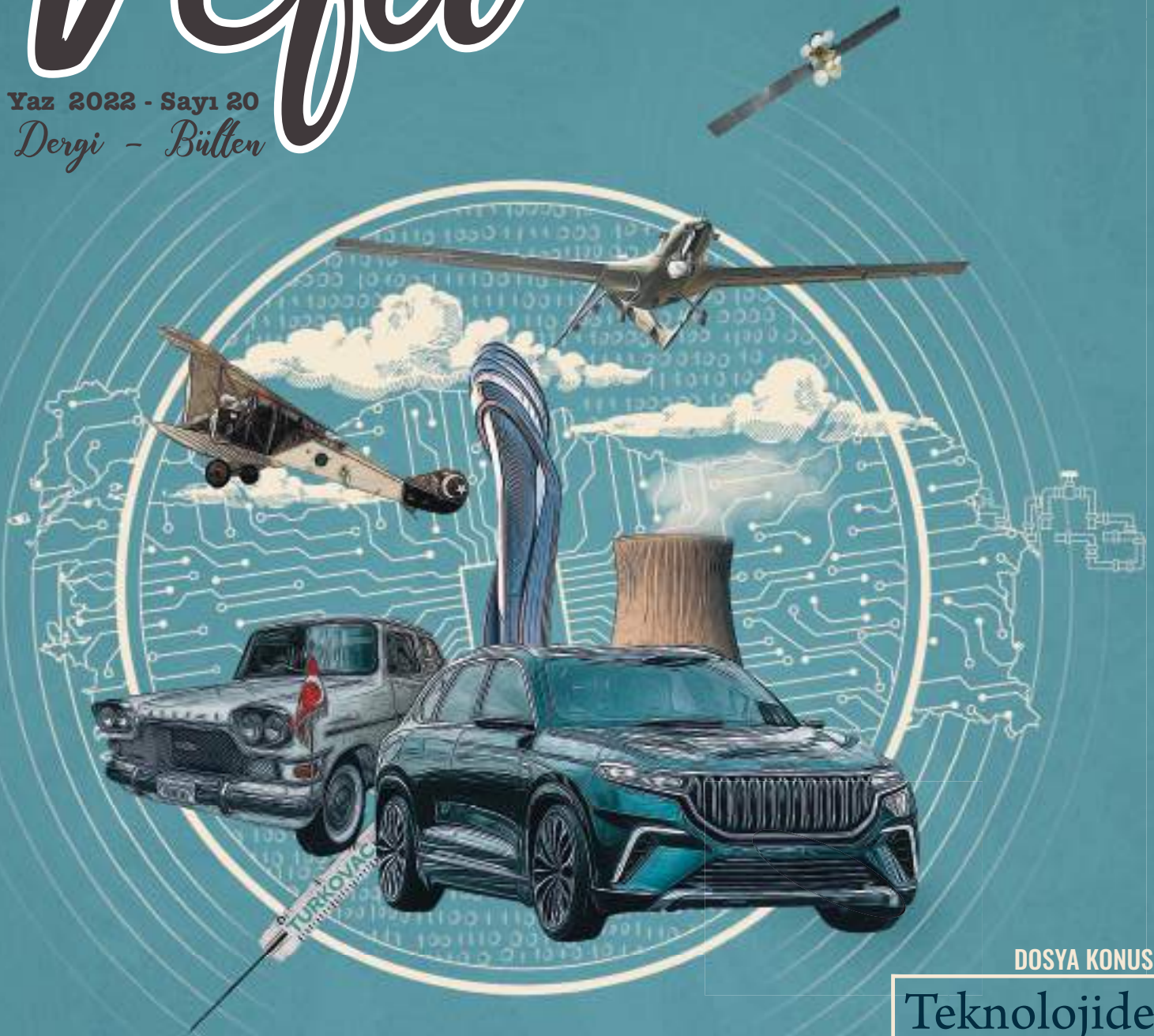

Vefa

Yaz 2022 - Sayı 20
Dergi - Bülten

İLİM YAYMA
VAKFI

DOSYA KONUSU

**Teknolojide
Yerlilik ve
Millilik**

04 Savunma Sanayinde
Yerlilik ve Millilik:
Siyasal Otonominin
Mihenk Noktası

33 Elektronik Askeri Teçhizatların Radar ile
Görüntülenmesinin Engellenmesinde
**Tekstil Ürünlerinin
Kullanımı**

53 Dile Gelen
Suskunluk

Değerli Okurlarımız!

Vefa Dergimizin 20. sayısında sizleri "Teknolojide Yerlilik ve Millilik" dosya konusuyla buluşturmanın sevinci içerisindeyiz.

Üniversitemiz, yurtlarımız, öğrencilerimiz ve her kademedeki bursiyerlerimiz ile 2021-2022 akademik yılını yavaş yavaş geride bırakmaya başladığımız bu günlerde, hız kesmeden 2022-2023 akademik yılı için çalışmalarımıza başlamış bulunmaktayız. Bu bağlamda, Eylül 2022'de yurt ve burs başvurularımızı ilan edebilmek için gerekli hazırlıklarımızı sürdürmekteyiz.

Pandemi sonrası genel merkez binamızın açılması ve yurtlarımızın yeniden öğrenci kabulü ile yüz yüze faaliyetlerimizi başlatma imkânını elde ettiğimiz gibi yurt öğrencileri ve bursiyerlerimizle kimi çevrimiçi kimi yüz yüze ilmî ve kültürel etkinliklerle dolu bir akademik yılı geride bırakıyoruz.

Her bir faaliyetimizde madden ve manen kıymetli bağışçılarımızın desteklerini müşahede etmek bizleri hem kuvvetlendiriyor hem de yeni çalışmalar için teşvik ediyor. Bu vesile ile yapılagelen her bir çalışmada emeği geçen tüm gönüldaş ve destekçilerimize teşekkür ederiz.

Dosya konumuza eserleriyle katkıda bulunan Prof. Dr. Fikrettin Şahin, Bekir Sami Nalbantoğlu, İbrahim Yılmaz, Serkan Keleşer ve Veysel Kurt Beyefendilere teşekkürlerimi sunarım. Çalışmalarıyla dergimizi zenginleştiren lisansüstü bursiyerlerimizden Abdulkadir Yağız, Bekir Turan, Elif Merve Peker, Gözde Söğütlü, Kevser Kübra Kırboğa, Merve Demir, Mustafa Aldemir, Saliha Budak Bütün ve Uğur Yoksul'a da emeklerinden ötürü teşekkür ederim.

Bu sayımızda, bağışçılarımızdan Merhum Hacı Bayram Hacıevliyagil Beyefendi ile yaptığımız röportajımıza, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İlim Yayma Mezunları Derneği, İbnü'l Emin Mahmut Kemal İnal Yükseköğretim Öğrenci Yurdu, Vefa Lisansüstü Öğrenci Yurdu, şartlı ve lisansüstü bursiyerlerimize dair faaliyetlerimize de yer verdik.

Gelecek sayılarımızda farklı konularla sizleri buluşturmak ümidi ile keyifli ve keyifli bir okuma dilerim.

BAŞLARKEN

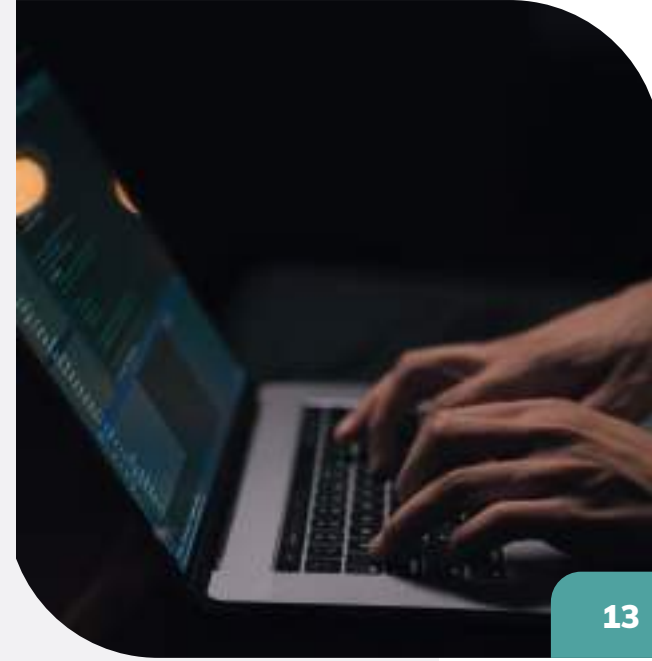

Necmeddin Bitâl ERDOĞAN

İlim Yayma Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

İÇİNDEKİLER

FİKRİ MÜLKİYETİN KORUNMASI BAĞLAMINDA #ENDÜSTRİYELGÜVENLİKHAMLESİ

13

7

MERHUM HACI BAYRAM HACIEVLYAGİL İLE HAYIRSEVERLİK ÜZERİNE...

27

YERLİLİK BAĞLAMINDA AHMET HAMDİ TANPINAR VE MİMARİ ELEŞTİRİSİ

16

YENİ TEKNOLOJİK TRENDLER VE TÜRKİYE

YERLİ VE MİLLİ
TEKNOLOJİ, BİR
BEKA SORUNUDUR.
KENDİ VARLIĞINIZI
DEVAM ETTİRMEK
İSTİYORSANIZ
TEKNOLOJİK
ÜSTÜNLÜĞE SAHİP
OLABİLMEYİZ
VE KENDİ
TEKNOLOJİNİZİ
GELİŞTİREN YA DA
ÜRETEN OLMANIZ
KAÇINILMAZDIR.

**İlim Yayma Vakfı
Adına İmtiyaz Sahibi**

Necmeddin Bilal
ERDOĞAN

Yazı İşleri Müdürü

Adem YAVUZ

Yayın Yönetmeni

Osman YILMAZ

Editör

Murat ÜLGEN

Yayın Kurulu

Murat YALÇINTAŞ
İdris SARISOY
Osman ACUN
Mehmet Ali YAFEZ
Bekir TURAN
Abdulkadir ÜNAL
Feyyaz KALKAN

Katkıda Bulunanlar

Enes GÖK
Mustafa ÖZTÜRK
Musa ZEYTİNCİ
Uğur ÜNLEN
Erhan ÇELİK

İletişim

Molla Hüseyin Mah. Akif
Paşa Sk. No:6-12
Vefa - Fatih - İstanbul

0212 511 22 90
www.iyv.org.tr
iyv.org.tr

Yapım

P&M
Publishing and Media

Genel Koordinatör

Muhammed Yasin CAN

Kapak Tasarımı

Alaaddin ŞAHİN

**Dergi Tasarımı ve
Uygulama**

Alaaddin ŞAHİN

İletişim

Aziz Mahmut Hüdayi,
Tepsi Fınnı Sk. NO:9/3, 34672
Üsküdar/İstanbul
0850 304 1758

Kapak tasarımında Türkiye'nin yerli ve milli teknolojik atılımlarından bazıları konu edildi.

Hürkuş ile başlayan gökyüzü maceramızın taçlanmış hali olan insansız hava araçlarımız İHA ve SİHA; yerli uydumuz TURKSAT 5A; Asya ile Avrupa arasında köprü olan İstanbul Havalimanı'nın lale figürlü kulesi; Koronavirüse karşı yerli ve milli aşımız olan TURKOVAC; yerli üretim otomobillerimiz Anadolu ve TOGG; tamamlandığında ülkemizin en önemli enerji kaynaklarından birisi olacak Akkuyu Nükleer Santrali kapakta yer alan yerli ve milli teknolojilerimizden sadece birkaçı...

SAVUNMA SANAYİNDE YERLİLİK VE MİLLİLİK: SİYASAL OTONOMİNİN MİHENK NOKTASI

Yerlilik ve millilik olgusu yalnızca üretimde bağımlılık oranı ile ilgili değildir. Aynı zamanda bir zihniyet meselesidir. Süreklilik arz etmediği takdirde stratejik ve ekonomi-politik katkısı da kısa süreli olacaktır.

Bir çok açıdan belirsizlik seviyesinin arttığı bir süreçten geçiyoruz. Ekonomi, güvenlik, gıda, iklim, ticaret gibi alanlarda var olan sistemik işleyiş önemli bir testten geçiyor. Bununla birlikte bir bütün olarak uluslararası sistemi ayakta tutan ilkeler, parametreler ve kurumlar ciddi bir sarsıntı sürecinde. Yerli yerine mi oturacağı yoksa daha büyük krizlere mi yol açacağı da belirsiz. Rekabet ve çatışmanın da derinleştiği böyle bir ortamda devletler kapasiteleri ölçüsünde fırsatları değerlendirecek ve maliyetleri azaltmanın yolunu aramaktadırlar. Bunun da yolu her alanda kendi kendine yetmekten, bir başka deyişle üretimin yerleşme ve millileşme oranının yükselmesinden geçmektedir.

Askeri güç kapasitesi, dünya tarihi boyunca güç skalasında önemli olmuştur. Bu kapasitenin oluşumunda gücün büyüklüğü kadar, stratejik zihniyet ve otonomi de önemli olmuştur. Özellikle çatışma alanlarının giderek artması ve derinleşmesi, uluslararası kurumların işlevsizleşmesi karşısında devletlerin savunma politikaları gittikçe önem kazanmaktadır. Bu durum savunma ve güvenlik politikasının temel bileşenlerinden biri olan savunma sanayisi için daha da geçerlidir. Ülkeler silahlanma ya da savunma politikalarında çeşitli yöntemleri benimserler. Satın alma, teknoloji transferi, ortak üretim ve yerli üretim bu yöntemlerin başında gelmektedir. Satın alma

hızlı tedarik sağlayabilir ancak maliyeti yüksektir ve bağımlılık oranı her zaman yüksektir. Teknoloji transferinde ise devletler her zaman cimri davranmıştır. Ortak üretim ise sürdürülebilir risk taşımaktadır.

Yerlilik ve millilik, başka bir deyişle bağımlılık oranının azalması ise zor, uzun vade, stratejik planlama ve siyasi kararlılık gerektirse de savunma ve güvenlik politikasında stratejik bir öneme sahiptir. Teknoloji transferi ya da silah, mühimmat ve yedek parça tedarikinde bağımlılık azaldıkça stratejik otonomi artar ve ülkenin tehditlere karşı koyma direnci yükselir. Kendi kendine yeten ülkelerin dış politika yapımı, tehdit tanımlaması ve tehditlerle mücadele konusundaki başarısı, yalnızca sayısal olarak sahip oldukları askeri mühimmat ile ilgili değil aynı zamanda diğer aktörlere karşı sahip oldukları özerklik ile ilgilidir. Benzer şekilde bağımlılık oranı aynı zamanda savunma harcamalarının azalması ve savunma sanayisinin ekonomik getirisi üzerinde de belirleyici bir etkiye sahiptir. Düşük bağımlılık seviyesi teknoloji, insan kaynağı, bütçe ve üretim konusundaki sürdürülebilirliği sağlayarak askeri ve ekonomi-politik başarısının seviyesini doğrudan etkilemektedir.

Türk Savunma Sanayii son yirmi yılda önemli gelişmeler kaydetti. Altyapı yatırımları ve AR-GE çalışmaları sonucunda hava, kara, deniz araç ve mühimmat üretiminde ortaya çıkan performans ve ürünler bu anlamda somut göstergelerdir. Her gün yeni bir ürünün üretildiği ya da geliştirildiği haberini alıyoruz. İHA/SİHA teknolojisi, Füze geliştirme programları, T129 ATAK Helikopteri, MİLGEM, Milli Muharip Uçak (MMU),

“

Yerlilik ve millilik, başka bir deyişle bağımlılık oranının azalması ise zor, uzun vade, stratejik planlama ve siyasi kararlılık gerektirse de savunma ve güvenlik politikasında stratejik bir önemi haizdir. Teknoloji transferi ya da silah, mühimmat ve yedek parça tedarikinde bağımlılık azaldıkça stratejik otonomi artar ve ülkenin tehditlere karşı koyma direnci yükselir.

”

“
Her gün yeni bir ürünün üretildiği ya da geliştirildiği haberini alıyoruz. İHA/SİHA teknolojisi, Füze geliştirme programları, T129 ATAK Helikopteri, MİLGEM, Milli Muharip Uçak (MMU), Altay Tankı gibi ürünler son dönemde en fazla ivme yakalayan sektör ve ürünler olmuştur.

Altay Tankı gibi ürünler son dönemde en fazla ivme yakalayan sektör ve ürünler olmuştur. Türkiye'nin bu alanda kendi kendine yeten bir noktaya gelerek önce bölgesel sonra da küresel güç olma iddiası bu gelişmelerin arkasındaki temel motivasyondur. Türkiye'nin savunma ihtiyaçlarının yerli kaynaklardan karşılanma oranı 2002'de %24 iken 2007'de %41.6'ya, 2011'de %54'e 2020'ye doğru % 70'e, günümüzde ise %80'i aşmış durumda. Daha da önemlisi bu oranın nerdeyse bütün üretim bantlarında yakın bir orana sahip olmasıdır. İlk 100'e giren şirket sayısı da her yıl artmıştır. Defence News'in 2019 değerlendirmesine göre ASELSAN 52. TUSAŞ 69., STM ve BMC 85. ve ROKETSAN ise 89. sırada yer almıştır. Bu rakamlar zaman zaman değişse de son beş yılda ilk 100'de her yıl en az iki Türk şirketi yer almaktadır. Bu durum savunma sanayi ürünlerinin ihracatına da yansımıştır. 2000 yılında 123 milyon dolar ihracat yapılırken, 2010'da bu rakam 634 milyon,

2018'de ise 2 milyar doları aşmıştır. İsmail Demir'in 17 Mayıs'ta yaptığı açıklamada ise, 2021'de ihracatın 3 milyar 224 milyon dolar olduğu açıklanmıştır.

Yerlilik ve milliğin stratejik değeri ise çatışma düzleminin arttığı dünyada Türkiye'nin uluslararası çatışma alanları ve terörle mücadelede oynadığı rolde kendini göstermektedir. Suriye, Libya, Irak, Ukrayna gibi çatışma sahalarına bakıldığında Türkiye'nin merkezi rolünün gittikçe arttığı görülmektedir. Özellikle İHA/SİHA teknolojisinin oldukça etkin bir şekilde kullanıldığı Zeytin Dalı Operasyonu'ndan itibaren ABD ve Avrupa ülkelerinin baskı ve ambargosuna rağmen Türkiye'nin kendi politikasından geri adım atmaması, savunma sanayisindeki bağımlılığı azaltması ile yakından ilgilidir. Eğer Türkiye yukarıda zikredilen yerlilik oranları yakalanmasaydı, Türkiye'nin dirençli politikasını sürdürebilir kılması mümkün olmayacaktı.

Merhum Hacı Bayram Hacıevliyagil ile Hayırseverlik Üzerine...

Hacı Bayram Hacıevliyagil vakfımızın başışçılarında. Kendisiyle vefatından kısa bir süre önce konuştuk. Hayırseverliğiyle tanınan mütevazı bir insandı. Ziyaret etmek istediğimiz zaman her defasında; “gözüm siz zahmet etmeyin, ben size geleyim” derdi. Ne kadar ısrar etsek de bunu kabul etmez, yaşlı haline rağmen belediye otobüsüne biner gelirdi. Bu çalışmayı yapacağımız zaman da aynısını yaptı. İsrarlarımıza rağmen yine kendisi geldi. Bu konuşmayı Eyüpsultan'daki vakıf merkezimizde gerçekleştirdik. Ancak kendisine röportajın yayınlandığını görmek nasip olmadı. Konuşmayı çok sevmezdi. Sorularımıza da kısa cevaplar verdi. Mayıs 2022 sonunda Rahmet-i Rahman'a uğurladığımız Hacı Bayram amcamıza Allah'tan rahmet diliyoruz.

Sözlü tarih çalışmaları kapsamında başışımız Hacı Bayram Hacıevliyagil amcamız ile konuşmak üzere bir aradayız. Hacı Bayram amcamızdan hayırseverlik ve vakıf hizmetleriyle ilgili güzel bilgiler alacağımıza inanıyoruz. Amacımızın sorularımızı içtenlikle cevaplandıracağına inanıyoruz.

Öncelikle bizi kabul ettiğiniz için teşekkür ediyoruz. Biz sizi tanıyoruz ama röportajı okuyacaklar için şu soruyla başlayalım; Hacı Bayram Hacıevliyagil kimdir? Bize kendinizden bahsedermisiniz?

Malatyalıyım. 1933 doğumluyum. Aşağı yukarı 1962 senesinde İstanbul'a geldim. O zamandan beri çeşitli şekillerde ticaretle, inşaatla uğraştım. Şimdi de emekliyim.

Malatya'da doğdunuz, peki aileniz, kardeşleriniz ne iş yapardı?

Babam da Anadolu'nun dükkanları gibi küçük bir dükkânı vardı. Takunya, sabun gibi şeyler satardı. Babama rahmet olsun, bize her şeyde Allah'ın rızasını gözetmemizi söylerdi. Malatya'da Erkek Sanat Enstitüsü'nü bitirdim. Marangozluk bölümündeydim. 1952'li yıllarda askere gidecektim. O zaman Menderes yedek subaylık hakkını tanıdı bize. Ankara topçu okulunda yedek subaylık eğitimi gördük. Oradan sonra kuramızı çektik, 12 ayda yedek subaylık görevimizi tamamlayıp terhis olduk.

Yedek subaylık hakkı, sanat okulu mezunu olduğunuz için mi verildi?

Evet, mezun olduğumuz için Menderes böyle bir imkân tanıdı sanat

enstitüsü mezunlarına. O zamanlar enstitü mezunları pek itibar görmüyordu. Herkes liseye koşuyordu. Sanat mekteplerini biraz daha cazip hale getirmek için böyle bir hak tanıdı. İyi de oldu. Bugün bu memleketimizde en çok ihtiyaç duyulan şey sanat, bilim. Hatta bir hocamız vardı kendi çalışmalarıyla bir icatta bulundu, sinema filmlerinin tekamülü esnasında fakat adamcağıza imkân, fırsat vermediler. Ankara'ya getirdi bunu tescil ettirmeye, 20 lira mı 30 lira mı bir teşvik verdiler. Bu kadar ehemmiyet veriyorlardı.

Siz İstanbul'a tek mi geldiniz ailece mi geldiniz?

Ailecek geldik. Kız kardeşim sonradan geldi.

Siz babanızın tek erkek evladımısınız?

Evet.

Peki İstanbul'da nereye geldiniz?

Süleymaniye'ye geldik. Eskiden Süleymaniye Camii'nin karşısında İlim Yayma Cemiyeti'ne de ilgisi olan, Süleymaniye'de yatısı namazından çıktıktan sonra orda güzel çaylar içerdik, nasihatler, vaizler, güzel sohbetler yapardık. Tam Süleymaniye Camii'nin karşısında, şu anki kuru fasulyecilerin olduğu yerde.

Orada İlim Yayma'nın yeri mi vardı?

Hayır. Oradaki kişilerden bahsediyorum. Orada birlikte otururduk. Fakat şimdi hepsi dağıldı.

İsim hatırlıyor musunuz peki?

Hacı Nazif Çelebi ders yapıyordu. Sabri Özpala'yı tanıyorum. Bizim Ali

Özek hocanın yardımcısıydı İSAV'da. Yakında o da rahmetli oldu. Ben de bir ara gittim geldim fakat sonradan Necmettin Erbakan hocanın partisine girdik. Milli Nizam Partisi, Milli Selamet Partisi, Refah Partisi falan derken çizgimiz hiç değişmedi.

Siz o zaman eski selametçilerdensiniz yani?

Evet en eskilerden biriyim.

Siz vakfımızın kurucularından ve aynı zamanda Süleymaniye'deki Fetva Han'da ortağınız merhum Ahmet Yıldız amcamız ile nasıl tanıştınız?

Ahmet Yıldız ile de ta Malatya'da iken gelir giderdik dükkâna malzeme almaya. O da av malzemeleri satardı. Ben de satardım. Ahmet Yıldız ile 1950'li yıllarda tanışmış olduk. Ben Vefa'da bir yer yapıyordum. Size birlikte başladığımız Fetva Han'ın da yeri satılıyordu. Ahmet Bey'e; "böyle böyle benim param yok o kadar, benimle ortak olur musun" dedim. "Tabi olurum" dedi. Gittik o zamanın parasıyla 600 bin liraya aldık arsa olarak. Tapuya gideceğimiz zaman adam 635 bin dedi. Söyledim Ahmet Bey'e. "600'ü veren 635'i de verir" dedi ve aldık. İçindekileri çıkardık, seyyar satıcılar falan vardı. Bu inşaatı yapmaya başladık. 1969 yılında bitirdik.

Siz o zaman Ahmet Yıldız amca gibi inşaat işleriyle mi meşgul oldunuz? Ticari olarak neler yaptınız mesela?

Süleymaniye'de 2-3 tane yer yaptım, hep tesadüf oldu. Biri bize dedi ki, bir profesör, yerim var satılacak, almak ister misiniz? Tamam alırsız dedim. Siz benim üzerimden aldır-

mayın, aldırırsanız çok artırırlar dedi. Meğer adam bizi bastırmak istemiş, benim üzerimde bıraktı.

Açık arttırmada diyor ki burayı ben alacağım, bir yere kadar arttırın, daha fazla arttırmayın ben alayım. İhalede siz 100 diyorsunuz, Bayram abi 110 diyor, öyle olunca adam sende kalsın demiş. Yönlendiren kişi, senden sonra ben alırım demiş, almamış, Bayram amcaya kalmış. Sonra ne oldu peki?

Babam kızdı ama sonra olan olmuş oldu. Paramız da yok. İşte akrabalarından, ahbablardan biraz aldık, ödedik. Sonra yaptık bir kat karşılığı. İyi para kazandık. Hayırlı bir iş oldu, Allah isterse her şey oluyor. Bunu gören Elazığ'da bir akrabamız bize de yap dedi. Bir tane de Vefa Caddesi'nde Nizam Han yaptık. Bir tane de Tahtakale'de üç kapılı Selamet Han yaptık. Onu da Sedat Çebi ile yaptık.

Meşhur üç kapılı Selamet Han'ı siz yaptınız demek. Ahmet amca ile birlikte mi yaptınız?

Yok. Ahmet için tapuyu alamamışlar. Kaparo da vermiş ama geri vazgeçirmişler. Sedat Çebi, Mehmet Çolak bir de Şahin Sayın vardı ortağımız. Aldık işte 2,5 senede tapusunu alabildik. Sicillerini çıkardık falan uzun sürdü. Nasip böyleymiş.

Aslında başka bir niyetle giriyorsunuz ama sonuç farklı oluyor.

Allah nasıl isterse...

Sizin ticarethaneniz, dükkanınız var mıydı?

Vardı. Bizim oğlan yer bilimleriyle ilgili bir şey kazandı, pek hoşuna gitmedi, bizim orada da plastikçiler

vardı. O da öyle oldu. Şimdi de ayrı benden.

Kaç çocuğunuz var?

Birisi plastikçilik yapan, iki tanesi de hasta olanlar Şerafettin ve Mahmut. Birisi 54 yaşında birisi 52 yaşında.

Hep beraber mi kalıyorsunuz şu anda?

Evet, birlikte kalıyoruz.

Çocukların bakımını kim yapıyor?

Biz ne yersek onu yiyorlar ne içersek onu içiyorlar.

Yani doğuştan itibaren zihinsel engelliler mi?

Evet, ama öyle bir zararları yok. Kendi ihtiyaçlarını da kendileri görüyorlar elhamdülillah. Şu işi yap desen yaparlar. Ne olacak, çok şükür, bu kadar nimetin içinde.

Sizin sonradan bir evlenme durumunu oldu mu?

Onu sorma. Dördüncü benim bu hanım. Üçü de vefat etti.

Ahmet Yıldız amca ile Fetva Han'ın dışında başka bir iş birlikteliğiniz oldu mu?

Olmadı. Söylerdi birlikte bir iş yapalım diye ama öyle bir imkân, fırsat çıkmadı. Fetva Han'ı yaparken biz çok zorluk çektik. Caddeden dört kat aşağı indik.

O zaman imar mı öyleydi?

Hayır. Kot farkından dolayı öyle oldu. Siz daha iyi bir şekilde yaparsınız da biz de gelir görürüz, seviniriz. Bütün mesele bu. Gençlikle oluyor bu işler. Siz de biliyorsunuz.

Ben şöyle bir şey söyleyeyim. Zaman zaman örnek kişiliğinizden, hayırseverliğinizden bahsediyoruz. 60'lı yaşlarda olanlarla konuşuyoruz. Mesela Adnan abi diyor ki, Hacı Bayram amca bize şu konuda destek olmuştu. Ben biliyorum Hacı Bayram amcanın yaşı 86 falan. 26-30 yaşlarında başlamışsınız böyle şeylere. Sonra başka bir yaş grubundan mesela 45-50'li yaşlarda olanlarla konuşuyoruz. Onlar da aynı şekilde; Hacı Bayram amca bize şu şu konularda yardımcı olmuştur diyorlar. Yine çok daha genç yaşlara gidiyorum. Mesela o dönemde öğrenci olan yeğenim Emine, sizin evin alt katında kalıyordu. O da bahsediyor. Neredeyse üç kuşaktan Hacı Bayram amcayla ilgili bir hikâyeye duyuyoruz.

Arkadaşlarımız, dostlarımız bu yoldaydı, biz de onlarla birlikte olduk. Nedim Orhan Hoca daha çok talebelerle ilgilenirdi. Benden de rica etmişti, kız çocuklarımız için kalacak bir yer yok mu diye. Bizim evin de alt katı boştu, geldiler çocuklar orada kaldılar. Onlar da güzel vakit geçirdiler, biz de güzel vakit geçirdik. Hiç ayrılmazdık. Eve gelir, tencerenin kapağını açıp bakarlardı bugün ne pişiriliyor diye.

Ben yeğenimi ziyarete gidiyorum. Bizi de yukarı davet ettiler. Hatırlar mısınız bilmiyorum. Ben de çıktım oturdum. İkramlarda bulundular. Burada şöyle sormak lazım, onca yıl hangi amaçla böyle bir hizmette bulundunuz? Kaldı ki Malatya'dan yeni gelmişsiniz, o günden itibaren başlamışsınız.

Malatya'da da camiden çıkınca böyle bir halkamız vardı.

Neydi hedefiniz, amacınız, derdiniz?

Müslüman olmam, Müslüman yaşamam. Sait Çekmegil vardı. Meşhur. Terziydi. O da bizi hep teşvik ederdi sohbetlere, kitap okumaya. Birbirimizi sevmeye. Muhitimiz iyi olduğu için böyle olduk. Allah'ın rızasıydı amacımız. Bilgimiz çok olduğundan, şundan, bundan değil. Biz de bu mekteplerde yetiştik, pek bir şey görmedik. Yedek subaylıkta ben izin istedim cumaya gideyim diye. Bırak vebali boynuma kalsın dedi. Sanat enstitüsündeyken hocamıza dedik Cuma namazına gidelim diye, pazar günü kılsanız olmaz mı dedi. Böyle zamanlardan geçmiştik. Allah'a şükür sağlam çıktık oralardan. 1969'da Erbakan hocayı dinledikten sonra Mehmet Zahit Kotku'yu dinledikten sonra...

Vakıflarda, derneklere yönetici olarak, kurucu olarak, üye olarak yer aldınız mı?

İlim Yayma Cemiyeti'nde zannediyordum 90'dı üye olmuştum. Ahmet Yıldız ile biraz da orada haşır neşir olduk. İftar verirdik beraber talebelere. İşte böyle geçti.

Nerede veriyordunuz iftarı?

Fatih'te, imam hatip okulunda iftar veriyorduk.

O zaman epey bir birlikteliğiniz olmuş sadece Fetva Han'daki ortaklık değil?

Değil yok. Sevgimiz, güvenimiz de vardı birbirimize. Şimdi de yaşlandık. Allah iman selameti ile göçmeyi nasip eylesin.

Üzücü bir olay yaşamışsınız rahmetli eşinizle ilgili...

Orada şey oldu, çatinın üzerine biz güneş enerjisinden koydurduk.

Çamlıca'daki evde. Kısıklı'dan yukarı çıkınca yokuşu bitirmeden sağdaydı. 3 katlı bir ev vardı, bahçeli. Alt katında öğrenciler kalıyordu. Adam su ısıtıcıyı yaptı güneş enerjisiyle. Bir gün hanım dedi ki. Adam geldi, şu şeye bakayım diye, almadım içeri dedi. Niye almadın dedim. Sonradan ben evdeyken geldi, çıktı baktı falan işte. Hoşuma da gitmedi adam. Sonra çekti gitti. Bir hafta sonra iki tane küçük çocukla gelmiş. Tehdit etmiş. Altınların yerini gösterin diye. Hanımın da bilezikleri var başka bir şeyi yok. Onları almış, mutfaktan da ekmek bıçağı almış, öldürmüş. Çatıyı yapan esnaf adamın oğlu. Hatta adam dedi ki her geldiğimizde hanımın bize yemek yedirdi. 2004'te böyle bir şey geçti başımızdan.

Hacı Bayram amca sizinle de değerlendirmiştik. Bağışlamış olduğunuz Fetva Han'ı yurt yapmak istiyoruz ama şöyle de bir planımız var yolun altında kalan katları dükkan yapıp kiraya verelim, yurdun bazı ihtiyaçlarını oradan karşılayalım. Öğrenciler de böylelikle rahat etmiş olsun.

Tabii ki, mühim olan o zaten. Kendi kendini geçindirecek, muhtaç olmayacak. Alttan alınan kiralarla öğrencilerin barınması, ihtiyacı vs. karşılanmış olur. Temennimiz ölmeden görebilmek. Bir de Sakarya Akyazı'da kızlar için bir yer yaptık. Yüksek seviyede eğitim göreceğiz hanım kızlar kullanacak.

Bir gün Sakarya Üniversitesi'nin rektörünü ziyarete gideceğiz inşallah birlikte.

“
Başka kurtuluş yolu yok. Ya inana inana gideceksin ya inanmaya inanmaya gideceksin. Hepimizi bir çukura koyuyorlar, ne olacağımız belli değil.”

”

Çok iyi olur, ortamı görüyoruz. Yetişen liseli, üniversiteli kızlarımız yarın memleketi idare edecek çocuklarımızın hali meydanda. Bu iş böyle gitmez ki.

Genç yaşta hayır işlerine başlamışsınız. Orada yardım ettiğiniz, destek verdiğiniz, elinden tuttuğunuz insanların belli bir yere gelip hizmet ettiklerini görünce ne hissediyorsunuz?

Çok seviniyorum. Bunun lezzeti başka. Şimdi Fatih Bey var, Van'da hâkim var, Ankara'da hâkim var. Çok güzel. Bunların sırtından yükselecek memleket, yoksa başka şekilde ne bileyim, insan ümitsizliğe düşüyor.

Ümitsiz olmayacağız, gayret sahibi olacağız.

Hep beraber inşallah, gayretle bu işleri halledeceğiz.

Ahmet Yıldız amca 70'li yıllarda Vefa'daki bizim yurdu bizzat kendisi yapmış. Hatta şöyle demişti bir konuşmamızda; “Bir hafta boyunca yapardık, harcardık harcardık, gelirdik müteveli heyeti toplantısına, dökerdik listeyi, bakardık kasada para varsa alırdık yoksa bu haftadaki de hayır olsun derdik.” Siz o zaman beraber miydiniz, birlikte miydiniz o dönemde?

Hayır, o yurda pek katkımız olmadı. İlim Yayma Cemiyeti yaptı, takibini de Ahmet Bey yaptı. Allah rahmet eylesin.

O zaman cemiyet yaptırıyordu, vakıf daha kurulmamıştı.

Yapmak değil sadece mesele, yapacak adam da lazım. Ahmet Yıldız bu

işten yetişme, biliyor bu işi. Bir gün temel atıyorsun, ertesi gün geliyor-sun ki su basmış. Bunları hep yaşadık.

Başka bir münasebetiniz oldu mu peki sizin, vakıfla, o dönemde ya da sonraki dönemlerde?

Onlar bizi tanıdılar, biz onları tanıdık. Başkanlar vardı. Abdulkavi Beşer, çok iyiydi. Avukat vardı, Yusuf Türel, Allah rahmet eylesin. Bir gün bizi de Florya'da iftar yemeğine çağırıldılar. Adnan Menderes'in oğlunu, Tevfik İleri'nin torununu da onurlandırmak için çağırılmışlardı. Orada çıktı bir konuşma yaptı. “Biz Türkiye'de 9 tane imam hatip mektebi açılması için karar çıkardık, gittik Milli Eğitim Bakanı'na söyleyelim dedik. Tevfik İleri idi o zaman bakan. 9 tane yetmez, istiyorsanız 15'e çıkarın dedi. Tevfik Bey dedik, siz hele şu 9 taneyi bir onaylayın.” Öyle yapıldı. İlim Yayma Cemiyeti işte o zamandan beri bu işlerde başı çekiyor. Allah razı olsun.

Bizim gibi sivil toplum kuruluşlarına, vakıflara, derneklere sizin öneriniz nedir? Ne yapmalıyız? Nasıl çalışmalar üretmeliyiz? Neler söylersiniz?

İslam'ı mümkün merteye anlatmalıyız. Bu işten başka kurtuluş yolu yok. Bu insanlar kominizmi denediler, fos çıktı. Sosyalizmi denediler, fos çıktı. Kapitalizm geldi, fos çıktı. Dünyaya bir rahat getiremediler. Meydanda her şey. Bugün İngiltere denen yerde binde 20'ye çıkmış intihar oranı. Norveç hakeza öyle. Japonya o kadar müreffeh ama yine de intihar ediyorlar. Neden bu adamlar intihar ediyor? Müslümanlarda var mı intihar eden? Pek yok benim bildiğim. Bunu düşünürsek başka gidecek yol yok.

“

Yaşamın her safhasına dini emirleri yayarak yaparsan sonu iyi geliyor. Yoksa böyle çabalayıp duruyoruz. Burada da en büyük şey, İlim Yayma bunu idrak etmiş, adam yetiştirmeye çalışıyor. Hayırlı olur inşallah.

”

Mesela ekonomiye bakalım, kapitalist ekonomi dünyayı bu hale soktu. 8-10 kişinin elinde bütün dünya serveti. Sosyalistler de kendi adamlarını kullanıyorlar ama asr-ı saadeti örnek alırsak, 40-50 tane hiçbir şeyi olmayan, tahsili, parası olmayan adamlar sayesinde İslam nerelere gitti. Başka kurtuluş yolu yok. Ya inana inana gideceksin ya inanmaya inanmaya gideceksin. Hepimizi bir çukura koyuyorlar, ne olacağımız belli değil. Hep bunun korkusundan ibadet ediyoruz, ne yapacağız. Baba evlat bile birbirine ters düşüyor.

İlim Yayma ile ilgili düşünceniz ne? Size ne hatırlatıyor?

Benim Mercan'da dükkanım vardı. 50-60 yaşındaki İlim Yayma mensupları 5-10 lira para toplayacak diye sokak sokak gezerlerdi, görürdüm. Bu az emek değil. Mehmet Üretmen gibi bir adam. Kaç tanesi böyleler. Hepimiz gittik geldik, her sene iftar verdiler, talebelerle bir olduk. Yetişen talebeler de çeşitli kademelere geldiler. Hiçbirinde de bir yolsuzluk, soysuzluk görülmedi. Şimdi yetişen çocuklar tek ayaklı sandalye gibi. Dindar bir eğitim görmedikleri için onu hesaba katmıyorlar. Hesaba katmayınca da ne olursa olsun doğru dürüst olamıyorlar bence.

İşin temelinde Allah korkusu olmayınca...

İkili olacak hem dini hem diğeri. Bir tarafta da dini eğitim görüyor, şalvarla bu iş bitecek sanıyor dünyadan haberi yok ya da tam tersi. İkisi birlikte olacak. Yaşamın her safhasına dini emirleri yaparak yaparsan sonu iyi geliyor. Yoksa böyle çabalayıp duruyoruz. Burada da en büyük şey, İlim Yayma bunu idrak etmiş, adam yetiştirmeye çalışıyor. Hayırlı olur inşallah.

Biz sizi hem tanıdığımıza hem de sohbet etme imkanı bulduğumuz için çok memnun olduk.

Siz bunların hepsini biliyorsunuz, yaşıyorsunuz, böyle bir teşkilatın içindedesiniz.

Çok teşekkür ediyoruz Hacı Bayram amca zahmetiniz ve verdiğiniz güzel bilgiler için. Vakfımız adına gelecek nesiller adına hayırsesverliğin teşviki anlamında değerli bir konuşma oldu.

Şükürler olsun, estağfirullah. Rab-bim bizi bu yolda kullanıyor. En büyük mutluluğum benim bu

Merhum Ahmet Yıldız

Fikri Mülkiyetin Korunması Bağlamında #EndüstriyelGüvenlikHamlesi

Muasırlaşmak; sosyal, ekonomik, bilimsel vb. açılardan diğer ülkelerden önde olmak... Bir milletin güç unsurları olarak ifade edilen alanlarda rakiplerine üstünlük sağlaması ve bu hedefi salt "üstünlük" kavramına değil, daha yüce bir amaca, örneğin "nizam-ı alem" veya "yurtta ve dünyada barış" idealine bağlaması. Nitekim bu yolda, şüphesiz ki, en önemli unsur bilim ve teknolojidir.

Ülkemizde son yıllarda artan şekilde bilimsel ve teknolojik atılımlar gerçekleştirilmekte, dikkat ve odaklanmasını büyük ölçüde bu alanlara yöneltmektedir. Yakinen aşına olduğumuz İlim Yayma Ödülleri programı, TEKNOFEST etkinlikleri ve Milli Teknoloji Hamlesi çalışmaları da ülkemizin parlak geleceğini hedefleyen kıymetli ve "iyi uygulamalar (best practices)" olarak görülmelidir.

Bununla birlikte; kıymetli olanın korunması gerektiği aşıkardır. Ülkemizin muasırlaşma çabalarının özünü teşkil eden insan (emek) ve zaman (finansman) kaynaklarının ve neticede ortaya çıkan bilgi ve teknoloji varlıklarının güvenliğini sağlamak kritik bir meseledir. Artık büyük şirketlerin ve kuruluşların gündeminde "sürdürülebilirlik" ifadesinin yerini "hayatta kalma" almaktadır. Dola-

“
İstihbarata Karşı Koyma (İKK) söz konusu olduğunda, hiçbir güvenlik tedbiri, Üstad Sezai Karakoç'un Masal şiirini anlayabilmiş bir insan kadar etkili değildir.”

yısıyla ticari ve kurumsal rekabetin iyice kızıştığı günümüzde özellikle uluslararası rakiplerin türlü hilelerine karşı uyanık olmak, yeni risk ve tehditlerin farkında olmak bir milli güvenlik konusudur. İşte bu makale, bilgi ve teknoloji üreten sektörlerde ticari sır hırsızlığı (casusluk) ve endüstriyel sabotajlar hakkında koruyucu güvenlik farkındalığı ihtiyacına işaret etmektedir.

Belirli prosedür ve kurallar uyarınca sistematik şekilde bilgi toplama ve karar mercilerinin doğru kararlar alabilmesi, rakipler karşısında üstünlük sağlayabilmesi için bu bilgileri işleyerek elde edilen nihai ürün ve buna ilişkin faaliyet ve organizasyon olarak açıklanabilen "istihbarat" kavramı bu makale kapsamında öncelikle vurgulanmalıdır. Çünkü istihbarat asıl olarak rakip veya düşman bir tarafın mülkiyetinde bulunan gizli (hassas) bilgi, fikir, niyet (geleceğe yönelik planlar), proje vb. entelektüel birikimle ilgilenmekte, bunları temin veya tahrif edebilmek için hedef organizasyondan ajanlar (casuslar) devşirme yoluna gitmektedir. Siber saldırılar da bu amaçla kullanılabilirler ama bilgiye yönelen profesyonel tehdit olarak casuslar (yabancı gizli servisler) bilişim sistemlerini değil, insanları hack'lemek ve ilkin daha rafine bir kaynak olan insandan bilgi almak isterler.

İstihbarat, açık (legal) ve gizli (illegal) yöntemleri kullanabilen bir faaliyet ve organizasyondur. Gizli yöntemler arasında en verimli ise mimlenen bir kişinin çeşitli motivasyonlarla (para, şantaj, ego, ideoloji vb.) ajanlaştırılmasını veya farkında olmadan konuşturularak gizli bilgilerin sızdırılmasını içeren casusluk (espionaj). Devletler ve şirketler dünyasında rakipler birbirlerine karşı bu yöntemi kullanabilmekte ve bilhassa savunma sanayii gibi özel-

likli teknolojilerin geliştirildiği alanlarda endüstriyel casusluk ve sabotaj olayları vuku bulabilmektedir. Bu alanlarda hassas projelerde çalışan personel rakip şirketlerin ve yabancı gizli servislerin hedefi olabilmekte, bilerek veya bilmeyerek casusluğa sevk edilmeleri ya da taraf değiştirerek rakip şirketlerde çalışmaları sağlanabilmektedir.

Tabii ki her profesyonel kendisine daha yüksek ücret ve daha iyi imkanlar teklif eden yerli veya yabancı bir rakip kuruluşta çalışmakta özgürdür. Ancak bir hususun farkında olunması gerekir: Size piyasa ortalamasının üstünde ücretler teklif eden rakip kuruluşlar, sizin profesyonel deneyiminizden ziyade daha önce görev aldığınız bir projeye ilgili spesifik bilgi birikiminizden ve bağlantılarınızdan yararlanmak isteyebilirler. Benzer işi yapabilecek muadiller daha uygun ücretlerle bulunabileceği halde neden siz tercih edilmektesiniz? Söz gelimi bir makine mühendisinin mesleki uzmanlığını karşılayabilen çok sayıda başka mühendisler mevcut iken, başka ülkelerden ve şirketlerden temin edilebilirken neden bilhassa X şirketinin Y projesinde görevli bir makine mühendisi aranmaktadır? Böyle durumlarda asıl gerekçenin "makine mühendisliği deneyimi" olup olmadığı irdelenmelidir. Evet, bir makine mühendisi olarak yalnızca "mühendislik" deneyiminizi ve kişisel hünelerinizi başka şirketlere taşıyabilirsiniz ama bir önceki işinize ait teknik detayları ve iş yapış tarzlarını (know-how) kurcalayıcı sorularla karşılaştığınızda durmalı ve neyle muhatap olduğunuzu tekrar değerlendirmelisiniz.

TEI Genel Müdürü Prof. Dr. Mahmut Faruk Akşit'in yakın zamandaki bir açıklaması şöyleydi: "Avrupalı bazı şirketler, çalışanlarımıza, ekibi da-

“
İstihbarat, açık (legal) ve gizli (illegal) yöntemleri kullanabilen bir faaliyet ve organizasyondur. Gizli yöntemler arasında en verimli ise mimlenen bir kişinin çeşitli motivasyonlarla (para, şantaj, ego, ideoloji vb.) ajanlaştırılmasını veya farkında olmadan konuşturularak gizli bilgilerin sızdırılmasını içeren casusluk (espionaj).

”

ğítmak için noktasal olarak kanca takıyorlar! Anormal ücretler teklif ediyorlar, dünya piyasalarında olmayan ücretler!..” Yukarıda izah edilenler ışığında, ekibi dağıtmak, tipik endüstriyel sabotaj ve noktasal kanca takma ise belki "kanca takılanların" dahi fark edemediği bir endüstriyel casusluk sürecinin başlangıcı olarak düşünülebilir. Tehdidi tanımlayabilmek ve fark edebilmek için söz konusu tehdide maruz kalan kuruluşta İstihbarata Karşı Koyma Farkındalığı (Counterintelligence Awareness) bulunması bir ön koşuldur. Casusların nasıl çalıştığı, hangi bilgileri hedeflediği ve koruyucu güvenlik tedbirlerinin neler olabileceği konusunda anlayış ve güvenlik perspektifi kazanılmalıdır.

Endüstriyel casusluk riskinin en fazla görüldüğü Silikon Vadisi dolayısıyla FBI, ilgili sektör ve kuruluşlarda İstihbarata Karşı Koyma Farkındalığı (İKK) geliştirmeyi hedefleyen DECA (Development of Espionage, Counterintelligence, and Counterterrorism Awareness) ve bugünkü adıyla ANSIR (Awareness of National Security Issues and Response) programını uygulamaktadır. Kurumsal ve endüstriyel casusluk nedeniyle dünyanın büyük şirketleri her yıl 45 milyar dolar zarara uğramaktadır. ABD'de son birkaç yılda 3000 casusluk vakası gerçekleşmiştir. Nitekim ülkemizde 2018 yılına ait bir veriye göre Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) 18.000 sivile İKK brifingleri verdiği bilinmektedir.

Özel istihbarat ve karşı koyma sektörü dünyada hızla gelişmektedir. Bu kapsamda; Espionage Research Institute (ERI), Business Espionage Controls & Countermeasures Association (BECCA), American Society of Industrial Security (ASIS), the Society of Competitive Intelligence Professionals (SCIP) gibi kuruluşlara

“
Size piyasa ortalamasının üstünde ücretler teklif eden rakip kuruluşlar, sizin profesyonel deneyiminizden ziyade daha önce görev aldığınız bir projeye ilgili spesifik bilgi birikiminizden ve bağlantılarınızdan yararlanmak isteyebilirler.

”

ait çalışmalar incelenmelidir. Ülkeyimizin bilgi ve teknoloji hamlelerinin, yetenekli insanlarımızı da adeta bir fikri mülkiyet (entelektüel sermaye) gibi değerlendiren ve İKK farkındalığı sağlayan #EndüstriyelGüvenlik-Hamlesi ile desteklenmesinde fayda vardır. Aksi takdirde bu kişilerin "uyurken avlanması" işten bile değildir.

Son olarak; meselenin bireysel ve manevi yönü de ihmal edilmemeli ve yüksek ahlakı, ilkeli duruşu ve milli bilinci şiar edinen yetenekli insanlarımızın, gençlerimizin artışını temin eden aksiyonlar sürdürülmelidir. Her şeye rağmen bilinmelidir ki, ifşa olduğunda devletleri yıkabilecek sırlar yoktur. Fakat milletlerin istikbalini temin eden gençler ve yetenekler çalışıldığında devletlerin çöküşü kaçınılmazdır ☹

YENİ TEKNOLOJİK TRENDLER VE TÜRKİYE

seviyelerde olduğu ve üstün teknolojik üretim altyapılarına ihtiyaç duyan yeni alanlara geçiş yapılmazsa üretim odaklı bir kalkınma modeli oluşturulamaz ve ne yazık ki sanayici ve işadami sürdürülebilir bir ticari model oluşturamaz hale gelir. Aslında bu problem bir ülkenin beka sorunudur. Pandemi sürecinin bize gösterdiği gibi üretimin kazandığı ve yerinde üretim asıl olduğu bir sürece evriliyoruz. Başkasının ürettiği üzerinden (ithalata odaklı) toplumsal ve ekonomik varlık sürdürülebilir değildir.

Basit birkaç bileşik ve hammaddenin yoğun olarak işlenmesinden oluşan ürünleşme, sanayi üretim modelleri ya da al-sat ticaret modeli ne yazık ki yeterli karlılık ve verimliliğin ötesine geçememekte ve orta gelir tuzağı dediğimiz ölüm vadisinden çıkışı sağlayamamaktadır.

Daha karmaşık üretim süreçlerinin olduğu bilgi birikim (know-how) düzeyinin üst

“

Endüstri 4.0 ve benzeri kavramlar gündemimize girerken, sanayicimizin karşılaştığı sorunlar nedeniyle arzuladıkları ilerlemeyi sağlayamadıkları ve bazen üst kurumlarla olan iletişimde yaşadıkları zafiyet nedeniyle sektörlerinde yaşanan değişimin dışında kalma riski ile karşı karşıya kalabilmektedirler.

”

Endüstri 4.0 ve benzeri kavramlar gündemimize girerken, sanayicimizin karşılaştığı sorunlar nedeniyle arzuladıkları ilerlemeyi sağlayamadıkları ve bazen üst kurumlarla olan iletişimde yaşadıkları zafiyet nedeniyle sektörlerinde yaşanan değişimin dışında kalma riski ile karşı karşıya kalabilmektedirler.

Teknoloji anlık bir durum olmayıp bir sürecin sonucudur, teknolojiyi geliştirme süreci ise sizden önce geliştirilmiş teknolojilere aşinalığınız (kullanma kabiliyeti) ve hakimiyetiniz ile başlar, teknolojiyi üretebilmek için

en azından, önceki geliştirilen teknolojilerin yerli alternatiflerini geliştirmek (yerlileştirmek) daha ileri aşama da ise kendi milli teknolojiyi geliştirmek (millileştirmek) şeklinde olacaktır.

Teknoloji farklı disiplinlerden elde edilen teknik birikimlerin, karmaşık iş süreçlerini gerçekleştirme ya da bir işi yapmak üzere bir araya getirilerek, insanların hizmetine sunulmasıdır. Teknoloji sadece içinde bulunduğumuz zamana ait bir kavram olmayıp insanın yaratılışından başlayarak bu yana gelen teknik alet ve iş yapış tekniklerinin bir araya getirilerek oluşturulduğu karmaşık alanı kapsar. Farklı alanlar için geliştirilen her iş grubunun iş gereksinimleri farklı olup teknolojileri de farklıdır, her sektör kendi teknolojik gereksinimine sahiptir.

Yapılmak istenen bir iş ve bu işi yapabilmek için gereken cihaz, alet edevatın yapımı, üretilmesi için gereken teknik bilgi birikim ve becerinin bir araya gelmesi gereklidir. Üretim aşamasının gereği olarak geliştirilen teknik çözümler bir teknolojik gelişim ve ilerlemenin altyapısını sağlar iken hem teknolojiye bir sonraki aşamayı belirlerken, karmaşık iş süreçlerinin (örneğin uzay yolculuğu vs.) yapılabilmesi için ihtiyaç duyulan teknolojik gelişimi hızlandırır.

Sadece bir elin parmaklarını geçmeyen uzmanlık bileşeninden (marangoz, demir ustası, debbağ vs.) oluşan at arabalarının teknolojisinden, belki de binlerce bileşen ve yüzlerce uzmanlık (motor, teker, iç aksam, sensörler, elektrik vs.) alanının birikimine ihtiyaç duyulan, günümüz araçlarına geçiş, teknolojik altyapının oluşması için ihtiyaç duyulan

toplumsal dönüşümün (şehirleşme) tamamlanmasına da ihtiyaç duymuştur ki bu dönüşüm zihinsel bir dönüşümü de gerektirir. Bu dönüşüm ile teknoloji hem kendinden önceki geliştirilenleri bünyesinde kapsarken, kendisini geliştiren yeni teknolojileri de kullanarak atılım oluşturur.

İleri teknolojinin gelişebilmesi için olmazsa olmaz kavramlardan biri ise şehirleşme ya da medeniyettir. Bu kadar çok disiplinler arası teknik birikim ve uzmanlığı sadece nüfus yoğunluğu düşük kırsal bir alandaki insan kaynağından beslenen uzmanların bilgi birikimiyle gerçekleştirmek ne yazık ki mümkün değildir. Karmaşık teknolojik cihazların üretilmesi için ihtiyaç duyulan bilgi ve birikimin düzeyi gittikçe artarken, farklı disiplinlerde uzmanlaşmış insanların bir arada çalışması, bu bilgi ve birikimi bir araya getirmek için ihtiyaç duyulan insan kaynağını sağlayabilmek için şehirleşme sürecinin tamamlanması gerekir.

Şehirleşmenin teknoloji ile ilişkisi tek yönlü olmayıp çok boyutluluk içerir. Mikro bazda kolayca yönetilebilen bir topluluk (köy) makro bazda (şehir) felsefi bir temellendirme yapılmadan yönetilemez ve bir arada tutulamaz. Özellikle mega kentlere evrilirken, teknolojinin yoğun kullanılmasına ihtiyaç duyuyoruz, aksi halde mega kentlerin sürdürülebilirliği mümkün değildir.

Teknolojinin ilerlemesinde etkili olan parametreleri sıralamak istersek; başta işin karmaşıklığını yönetebilecek disiplinler arası uzmanlık alanlarının koordinasyonu, yeni teknolojiyi oluşturacak alt teknoloji bileşenlerin hazır olması ya da geliştirilmesi ve teknolojik ilerlemenin ih-

“

Yerli ve Milli teknoloji, bir beka sorunudur. Kendi varlığımızı devam ettirmek istiyorsanız teknolojik üstünlüğe sahip olabilmeniz ve kendi teknolojinizi geliştiren ya da üreten olmanız kaçınılmazdır.

”

tiyacı olan bilimsel altyapının (malzeme bilimi, matematik fizik, kimya vs.) olgunlaşmasını gerektirir. Özetle Her teknolojik atılım toplumsal gelişme, ekonomik güç ve bilimsel gelişimle birlikte sağlanabilecektir.

Yukarıda belirttiğimiz ilişki tek yönlü olmayıp her medeniyet tasavvuru, zihinsel dönüşüm, toplumsal gelişme, bilimsel gelişim teknolojik önderlikle mümkün olacak hatta toplumsal önderlik oluşturan medeniyetlerin kökenlerinde bir teknik bilgi bütünü ya da çağdaş kültürler üstünlük sağlayan bir teknolojik üstünlük medeniyetin ana temellerini oluşturacaktır. Sadece felsefe ya da somut sonuçları, uygulamaları olmayan "bilim ya da bilgi" toplumsal önderliği taşıyamayacaktır. Konusunda teknolojik önderlik eden, yöneten toplumlar her zaman öne çıkacaktır ve muhtemelen diğerlerini baskılayarak galip olacaktır. Galip gelende kendi felsefesini geliştirecek ve kendini bir medeniyete doğru evirtirken kendi tarihsel ve felsefi gerçekliğini yazacaktır.

Kültürel ve toplumsal varlığınızı sürdürmek ve bir medeniyet tasavvuru oluşturmak için kendi teknolojinizi üretmek, geliştirmek zorundasınız. Medeniyet tasavvurunuzun oluşabilmesi ve sürdürülebilir olması için diğer kültürlerle sadece kültürel bir üstünlük değil aynı zamanda ekonomik açıdan ve askeri açıdan üstünlük sağlayabilmelisiniz ki buda ancak kendi yerli ve milli teknolojik altyapınız oluşmadan mümkün olmayacaktır.

Buradan da anlaşılacağı üzere bir toplumun kendi teknolojisine sahip olması, Yerli ve Milli teknoloji, bir beka sorunudur. Kendi varlığınızı devam ettirmek istiyorsanız teknolojik üstünlüğe sahip olabilmeniz ve kendi teknolojinizi geliştiren ya da üreten olmanız kaçınılmazdır.

Bugün bir teknolojiyi yerleştirmek sürecine başlansa 5 ila 10 yıl arası bir giriş sürecine ihtiyaç duyulacaktır, karmaşıklık ve kritik bileşenler arttıkça süreç daha da uzayacaktır. Kendi teknolojinizi (milli teknoloji)

geliştirmek ise daha uzun bir süreci gerektirecektir. O yüzden iyi bir planlama ve koordinasyon olmadan kamu, özel girişim ve akademinin bu amaç etrafında ortak çalışmasını sağlamadan teknolojiye sahip olunamaz.

Sanayici ile bilimsel araştırma ve inovasyon arasındaki zaman ve mesafenin kısaltılması ana odaklarımızdan biri olmalıdır. Bunun için bilimsel araştırma ve inovasyonu daha çekici kılabilecek ve kolaylaştıracak ortamların oluşturulması gerekir.

Milli sanayinin öncüsü olması kendi teknolojisini üretebilmesi için teknolojiyi üretebilecek bilimsel çalışmalara ve bilgiye kolayca ulaşabilmesi gerekir. Bu da bilgi üretilmesinde liderlik eden, bilimsel çalışmalar yapan kurumlar olan üniversitelerle sanayi arasında çift yönlü güçlü bir işbirliğinin kurulması ile mümkündür.

TEKNOLOJİK KAZANIMLAR VE YERLİ ÜRÜNLER

Türkiye'nin madencilik sektörünün temel taşlarından olan Eti Maden, 87 yıllık sektör tecrübesiyle faaliyette bulunduğu başta bor sektörü olmak üzere, son yıllarda pek çok alanda öncü rol üstlenmeye devam etmektedir.

Eti Maden, ülkemiz yer altı kaynaklarını ülke ekonomisine yüksek katma değer sağlayacak şekilde değerlendirmekte ve faaliyetlerini ileri teknoloji bilinciyle yerli ve milli kaynaklardan karşıla-

ma yaklaşımı benimsemektedir. Kuruluşumuz ayrıca, bor madenlerimizi sürdürülebilir işletmecilik yaklaşımıyla ülke ekonomisine kazandırmakta, "Dünya Bor Lideri" konumunu yürüttüğü yenilikçi projeler ile geleceğe taşımayı hedeflemektedir. Ancak, projelerimiz sadece pazar payı artışı odaklı değil, borun kullanım alanlarının genişletilerek pazarın gelişmesine katkı sağlamasının yanı sıra katma değeri yüksek ileri teknoloji/ uç ürün üretim tesislerinin kurulması yönündedir.

Eti Maden, rezerv ve üretimden aldığı güçle, sektörde **"Güvenilir ve Sürdürülebilir Tedarikçi"** konumundadır. Bu konumunu sürdürülebilirlik için kalite odaklı üretim, satış ve lojistik çalışmalarını sürdürmeye, teknolojik alt yapısını geliştirmeye, geleneksel bor ürünleri yanında ileri teknoloji/uç ürünlere yönelik Ar-Ge faaliyetlerine odaklanarak ürün çeşitliliğini artırmaya yönelik faaliyetlerine devam etmektedir.

Ar-Ge ve inovasyon odaklı Eti Maden, başarılarını daha da ileriye götürmek için yoğun çaba sarf etmekte, küresel endüstride önemli yere sahip sektörlerde yer alan borlu ürünler geliştirmektedir. Tüm bu faaliyet ve yatırımları da ülkemiz bilgi ve birikiminden azami derecede faydalanarak, yerli ve milli kaynaklardan gerçekleştirmeye büyük önem vermektedir.

Bor "Doğal Olarak" Hayatımızda...

Tüm dünyada çevre ve insan dostu, doğal ve organik ürünlere yönelim söz konusudur. Eti Maden olarak temizlik sektöründe bu ihtiyacı görerek doğallık ve sağlık anlayışıyla bor içerikli temizlik ürünleri geliştirilmiştir. BORON temizlik ürünü toz ve sıvı formda renkli ve beyaz çamaşırlar için, makine ve elde olmak üzere **"BORON Doğal Mineralli Bulaşık Temizlik Ürünü"** geliştirilmiştir. Ayrıca makine ile yıkama sonrasında eşyaların daha parlak görünmesini sağlamak için **"Doğal Parlatici"** ürünü de kullanıma hazır hale getirilmiştir.

Pandemi sürecinde ülkelerin kendi altyapı ve imkanları ile ihtiyaçların karşılanmasının önemi artmış bu kapsamda, antibakteriyel ve antifungal özelliklere sahip borlu el dezenfektanı BOREL ve bor içerikli yüzey dezenfektanı BORTAM üretimine de başlanmıştır. Yüzey dezenfektanı BORTAM etil alkol, trietilen glikol, borik asit, lavanta yağı içermektedir.

Ülkemizin Savunma Sanayi Alt-yapısına Katkı, Bor Karbür, Ferrobor...

Yürütülmekte olan faaliyetler arasında; özellikle savunma sanayi için önemli olan ve ileri teknolojili nihai ürünlerin üretilmesi için önemli girdilerden olan **BOR KARBÜR** sayılabilir. Savunma Sanayi Başkanlığının öncülüğünde kurulan teşekkülümüz işbirliği TRBOR Bor Teknolojileri AŞ tarafından Balıkesir/Bandırma'da 1.000 ton/yıl kapasiteli kurulacak tesisin yapım çalışmalarına devam edilmektedir. Bor karbür, yüksek sertlik, mukavemet/yoğunluk oranının çok önemli olduğu askeri amaçlı uygulamalarda zırh malzemelerinde, aşınmaya dayanıklı makine parçalarının üretiminde ve nükleer uygulamalarda kullanılmaktadır.

Bir diğer ileri teknoloji bor ürünü olan **FERROBOR** üretimi için Bandırma/Balıkesir'de ilk etapta ülkemiz ithalatının önüne geçilmesi için 800 ton/yıl kapasiteli olarak belirlenen tesisin yapımına yönelik yapım işi sözleşmesi imzalanmıştır. Tesiste üretilen ferrobor, çelik üretimi ve neodiyum mıknatıs başta olmak üzere oldukça çok sayıda uygulamada kullanılmaktadır.

“
Yapılan çalışmaların fabrika ölçeğine dönüştürülmesi öncesinde pilot tesis kurulmasına yönelik çalışmalar kapsamında, 10 ton/yıl kapasiteli pilot tesisin kurulumu tamamlanmış olup, Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde 26.12.2020'de resmi açılışı gerçekleştirilerek ilk lityum karbonat üretimi yapılmıştır.
”

Nadir Toprak Elementlerinin Ekonomiye Kazandırılması için Milli Çözüm...

Teşekkülümüzce yürütülen Ar-Ge çalışmaları sonucunda, savunma sanayi başta olmak üzere, ileri teknoloji/teknolojik ürünlerin üretiminde büyük öneme sahip olan Eskişehir-Beylikova Kompleks Cevher sahasında Nadir Toprak Oksitlerinin ekonomiye kazandırılmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Bu kapsamda, **"NTO KAZANIMI PROSES DİZAYNI VE PİLOT TESİSİ"** projesi çalışmalarına başlanmıştır. Barit, Florit ve Nadir Toprak Oksitleri üretebilecek tesise yönelik proses ve teknolojik parametrelerin belirlenmesi amacıyla 1.200 ton/yıl Cevher İşleme kapasitesine sahip pilot bir tesisin kurulumu için ihale yapılmış olup sözleşme imzalanması aşamasına gelinmiştir. Pilot tesiste yapılacak denemeler sonucu belirlenecek parametreler doğrultusunda gerekli projelendirme işleri tamamlanarak ana tesisin yapım sürecine başlanması hedeflenmektedir.

Atıklar Değerlendirildi, Milli Kaynaklarla Lityum Karbonat Üretili...

Lityum cevheri ve konsantresi, en çok; pil, cam, seramik ve porselen emayesi alanında kullanılmaktadır. Lityum karbonat, şarj edilebilir pil sektöründe taşınabilir elektronik cihazlardan araçlar için güç sağlayıcı olmasına kadar geniş bir aralıkta kullanım alanı bulmaktadır. Bor yataklarının belli oranlarda lityum içerdiği bilinmektedir. Bu kapsamda, bor üretim prosesinde üretim tesislerinde açığa çıkan zayıf çözeltinin içinde bulunan bor ve lityum alınarak, lityum karbonat ve satılabilir bor ürünleri üretimi yapılmasına yönelik projeler Eti Maden Ar-Ge altyapısı ve insan kaynağının özverili çalışmaları sonucunda gerçekleştirilmiştir. Fabrika atık çözeltilerinden lityum geri kazanımı çalışmaları Söz konusu üretim yöntemi geleneksel yöntemlerden farklılık göstermekte olup yöntemin korunması amacıyla Eti Maden adına patent süreci başlatılmıştır.

Yapılan çalışmaların fabrika ölçeğine dönüştürülmesi öncesinde pilot tesis kurulmasına yönelik çalışmalar kapsamında, 10 ton/yıl kapasiteli pilot tesisin kurulumu tamamlanmış olup, Sayın Cumhurbaşkanımızın

“

Kırka'da 600 ton/yıl ve Bandırma/Balıkesir'de 100 ton/yıl kapasiteli Lityum Karbonat Üretim Tesisi kurulması için gerekli etüt ve projelendirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde lityum karbonatın lityum iyon batarya üretiminde kullanılması amacıyla ETİ MADEN, ASPİLSAN ve ASELSAN ile işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bilindiği üzere, ülkemizin yerli otomobil (TOGG) üretme çalışmaları bulunmaktadır.

”

himayelerinde 26.12.2020'de resmi açılışı gerçekleştirilerek ilk lityum karbonat üretimi yapılmıştır.

Mevcut durumda da, Kırka'da 600 ton/yıl ve Bandırma/Balıkesir'de 100 ton/yıl kapasiteli Lityum Karbonat Üretim Tesisi kurulması için gerekli etüt ve projelendirme çalışmalarına devam edilmektedir. Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımızın himayelerinde lityum karbonatın lityum iyon batarya üretiminde kullanılması amacıyla ETİ MADEN, ASPİLSAN ve ASELSAN ile işbirliği protokolü imzalanmıştır. Bilindiği üzere, ülkemizin yerli otomobil (TOGG) üretme çalışmaları bulunmaktadır. Böylelikle, üreteceğimiz lityum, sanayimizin taleplerinin karşılanmasının yanı sıra yerli otomobilde de kendine kullanım alanı bulacaktır.

Eti Maden olarak, küresel tedarikte yaşanan zorlukları en aza indirerek dışa bağımlılığı azaltmak ve ülkemiz kaynaklarından daha fazla yararlanmak amacıyla yerli ve milli teknoloji bilinciyle faaliyetlerimizi yürütmeye ve elde edip geliştirdiğimiz her türlü teknolojiyi de milletimize sunarak ülkemizi büyütmeye devam edilecektir 🌱

BOR BİLEŞİKLERİNİN SAĞLIK SEKTÖRÜ İÇİN ÖNEMİ VE OBEZİTE TEDAVİSİNDEKİ ROLÜ

Bor (B) doğada bileşikler halinde düşük miktarda bulunan, metal ve ametal arası özellik gösteren çok değerli bir elementtir. Yaklaşık olarak dünya bor rezervinin %72'sine sahip olduğumuz bor madeninin cam ve seramik yapımı, savunma sanayisi, enerji üretimi, tarım ve sağlık sektörü gibi birçok alanda sayısız kullanım alanı bulunmaktadır. Bor bileşiklerinin ilave edildiği son üründe dayanıklılık, alev direnci ve antimikrobiyal özellik sağlaması, bu bileşiklerin kullanım alanlarını genişletmektedir. Birçok alanda (nükleer ve savunma sanayii, jet ve roket yakıtı, sabun ve deterjan yapımı, lehim, fotoğrafçılık, tekstil sanayi, cam elyafı, tarım sektörü, gıda sanayi, kâğıt ve ilaç sanayi, vb.) kullanım için uygun olan bor bileşikleri aynı zamanda biyolojik sistemler için de önemli bir mikro elementtir. Toprakta borun varlığı, bitkilerde hücre duvarının sertleşmesine neden olması nedeniyle bitki gelişimi için gereklidir. Bu nedenle meyve, sebze ve birçok gıdada doğal olarak bulunmaktadır.

Yapılan bilimsel araştırmalarda insanların günlük tükettikleri gıdaları ile 1,2 mg/gün boron aldıkları rapor edilmiştir. Bor bileşiklerinin gerek günlük diyet ve gerekse mikro besin olarak düşük dozlarda alınmasının insan sağlığına olumlu katkılar sağladığı bilinmektedir. Toksik limitlerin altında bor alımının, insanların kemik oluşumu ve gelişiminde, vücut kalsiyum miktarının korunmasında, bazı kanser türlerinin oluşum riskinin azaltılmasında, yaraların iyileş-

tirilmesinde, kandaki antioksidan enzim aktivitelerinin artırılması ve ağır metal zehirlenmelerinin önlenmesinde, hormon işlevselliğinin, beyin ve merkezi sinir sistemi fonksiyonlarının düzenlenmesinde olumlu etkileri olduğu yapılan çalışmalarla ispatlanmıştır. Ancak yüksek doza maruz kalmış insan ve hayvanlarda anoreksi, kardiyovasküler problemler, diyare ve testiküler atrofi gibi bazı metabolik ve üreme sistemlerinde toksik etkilerinin olduğu görülmüştür. Memeli sistemleri üzerinde yapılan bor ile ilgili bilimsel çalışmalarda ağırlıklı olarak Borik asit bileşiği kullanılarak araştırmalar yapılmıştır. Bugüne kadar yapılmış olan çalışmalar borun memeli sistemi üzerindeki etkilerin açıklamak için yetersiz kalmaktadırlar. Prof. Dr. Fikrettin Şahin ve ekibi Yeditepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Genetik ve Biyomühendislik Bölümünde tamamlanan çalışmaları ile farklı bor bileşiklerinin memeli sistemleri üzerindeki etkilerini çalışmıştır. İlk defa sodyum pentaborat ve yeni sentezlenmiş bazı metalik boratların insan sağlığı üzerindeki etkileri ispatlanmış ve bu bileşikler içeren birçok sağlık ürünü (biyosidal, medikal cihaz, kozmetik ve ilaç sınıfında) geliştirilmiştir. Yeni geliştirilen ürünlerin içeriğinde kullanılan bor bileşiklerinin insan ve çevre sağlığı için toksisite risklerinin çok düşük olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle söz konusu bu bor bileşiklerinden aşağıda sıralanan ürün ve

“

Prof. Dr. Fikrettin Şahin ve ekibi tarafından yürütülen bilimsel çalışmalar ile ilk defa hücrenel ve deney hayvan modelleri kullanarak farklı bor (borik asit (BA) ve sodyum pentaborat (NaB)) bileşiklerinin adipogenez üzerindeki inhibitör aktiviteleri ispatlanmıştır.

”

teknolojiler ilk defa geliştirilmiş ve uluslararası patentleri alınmış veya başvuruları yapılmıştır:

1. Radyoterapi jeli
 2. Antiseptik jel ve sprey
 3. Anti aging ve güneş allerjisine karşı koruyucu ürünler
 4. Akut ve Kronik yara iyileştirme jeli ve yara örtüleri
 5. Antimikrobiyal, antiviral tekstil ve yapı malzemeleri
 6. Hemoroid ve fissür ilaç formülasyonları
 7. Anti obezite gıda takviyesi ve ilaç formülasyonlarının geliştirilmesi
- Bu ürünlerin tamamı içerik, formülasyon ve kullanım alanlarında dünyada ilk ve tektir.

Bor bileşiklerinin obezite tedavisindeki rolü ve önemi ile ilgili bilimsel çalışmalarımız 2019 yılında Cumhurbaşkanımız Recep Tayip Erdoğan tarafından verilen İlim Yayma Büyük ödülüne layık görülmüştür.

Bilindiği üzere, Obezite ve tip 2 diyabet, hipertansiyon, kardiyovasküler hastalık, kanser ve metabolik sendrom veya travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) gibi ilişkili komorbiditeler, dünya çapında, özellikle Müslüman ülkelerde sağlık hizmetleri maliyetlerinin, morbidite ve mortalitenin artmasına neden olan tıbbi bir sorundur. Dünya çapında tahminen 2.1 milyar insanın aşırı kilolu veya obez olduğu düşünülmekte ve her yıl 2.8 milyon ölüm obezite ile ilişkilendirilmektedir. Obezitenin moleküler mekanizmaları tam olarak anlaşılmasada, yağ dokusunu oluşturan adipositlerin kontrolsüz hiperplazisi ve hipertrofinin obezite gelişimine katkıda bulunduğu bilinmektedir. Obezite tedavisine yönelik ana yaklaşımlar, lipit depolamasını ve adiposit hücre yayılmasını sınırlamak için Wnt/ β -katenin ve AKT sinyal yollarını hedeflemeye odaklanır. Obezite tedavisi için piyasaya bazı terapötik seçenekler sunulmuş olsa da hipertansiyon, kardiyovasküler problemler, karaciğer hastalıkları ve psikiyatrik bozukluklar gibi ciddi yan etkileri olması nedeniyle klinik kullanımları sınırlıdır. Bu nedenle yeni, güvenli ve etkili bir anti-obezite ilacının geliştiril-

pharmabor7
multiserum

mesi çok önemlidir. Bor tedavisinin deney hayvanlarında kilo azalması ile ilişkili olduğu rapor edilmiştir; bununla birlikte, adiposit öncesi farklılaşma ve anti-adipojenik moleküler mekanizmalar üzerindeki etkileri bilinmemektedir.

Prof. Dr. Fikrettin Şahin ve ekibi tarafından yürütülen bilimsel çalışmalar ile ilk defa hücrenel ve deney hayvan modelleri kullanarak farklı bor (borik asit (BA) ve sodyum pentaborat (NaB)) bileşiklerinin adipogenez üzerindeki inhibitör aktiviteleri ispatlanmıştır. İlk defa bor bileşiklerinin adipogenez baskılanmasında rol oynayan moleküler mekanizmaları aydınlatılmıştır. Bu çalışmalar sonucu obezite tedavisinde kullanılacak formülasyonlar geliştirilmiş ve patentlendirilmiştir. Hatta yeni bir gıda takviye ürünü (PharmaBor7) ruhsatlandırılmış ve markete sunulmuştur. Ayrıca bu formülasyonların ilaç olarak ruhsatlanması ve global markete sunulması için yakın gelecekte klinik çalışmalar başlatılmıştır 🌱

Vâkıf

Vâkıf bölümündeki yazılar; İlim Yayma Vakfı lisans ve lisansüstü yurdu öğrencileri ile vakfımızın lisansüstü bursiyerlerinin araştırma yazısı, deneme, gezi notları ve kitap tanıtımları gibi çalışmalarından oluşmaktadır.

“

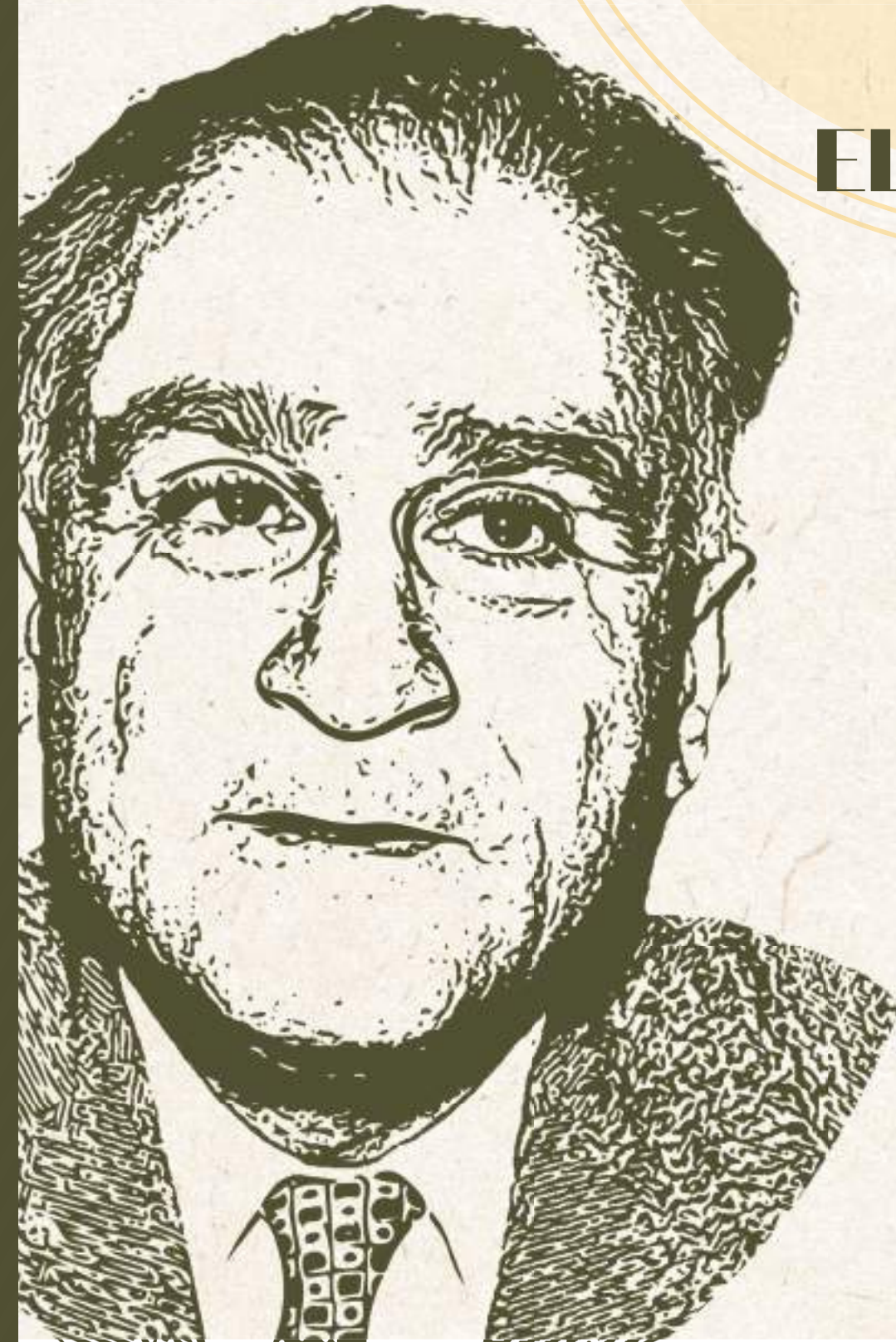
Eğer arkanızda inancınız varsa, o sizi yapıcı olmaya itiyorsa çok şeyler başarabilirsiniz.

Benim hayatımın sırrı budur.

”

Fuat Sezgin
(1924-2018)

YERLİLİK BAĞLAMINDA AHMET HAMDİ TANPINAR VE MİMARİ ELEŞTİRİSİ

B ulunduğu ülkeye ve bölgeye ait olup özelliklerini taşıyan yerlilik kavramı, sosyolojik olduğu kadar edebiyat sahasında da tartışılmıştır. Buna göre yerli edebiyat, millî edebiyat, yerli unsurlar gibi çeşitli başlıklar ortaya atılmıştır. Biz burada bu kavramlardan ziyade Türk edebiyatında çeşitli konularda yerli bir tavır takınan Ahmet Hamdi Tanpınar'dan bahsetmek istiyoruz. Ahmet Hamdi Tanpınar, her kesimden insanın ve topluluğun sahiplenebileceği sanatçılardan birisidir. Söz gelimi Tanpınar, muhafazakâr, solcu, liberal... çeşitli kavramlar altında düşünülmüştür, ancak; Tanpınar'ın hayatı ve eserleri incelendiğinde onun bir kalıba sığmayacak kadar farklı düşünce dünyasının olduğu görülür. Bu yönüyle Tanpınar, hayatı, insanı ve maziye bir devam zinciri içerisinde değerlendirerek önceki

ve dönemindeki sanatçılardan ayrı bir düşünceye sahip olmuştur. Tanpınar'ın maziye sahip çıkması kendisi üzerinde Yahya Kemal'in etkisini göstermekle birlikte zamansal bir bütünlüğü öne çıkarması bakımından ise Bergson etkisiyle açıklanabilir. Yani Tanpınar, geçmiş ve mevcut zamanı bir bütün olarak değerlendirdiği için döneminde mevcut zamandan koparılmak istenen geleneğe ve geçmişe sahip çıkmasını bilmiştir.

Tanzimat edebiyatının 19. asırla birlikte yeni bir kimlik arayışına girmesi ve bu kimliğe yönelirken Batı'yı örnek alması yerlilik noktasında sorunları da ortaya çıkarmıştır. Diğer bir ifadeyle, Batı toplumu ve edebiyatı 19. yüzyılda Avrupa'ya gidip orayı gözlemleyen Tanzimat sanatçıları tarafından Türk toplumlarına övülerek anlatılmış, geri kalmışlığın sebebi bu medeniyeti takip etmemekle açıklanmıştır. Tanzimat'ı medeniyet kriziyle başlatan Tanpınar, içinde bulunulan medeniyet krizini insanımızın arada kalmışlığıyla, yaşadığı ikililiğiyle açıklar. Buna göre Türk aydını ve toplumu Doğu-Batı medeniyeti arasında gidip gelmiş hatta kimi zaman Batılı zihniyetlere sahip bir düşünceyle "self-oryantalist" olarak davranmaktan da geri durmamıştır. Başka bir ifadeyle, kendi toplumuna yabancılaşan, kendi kültürünü aşağıda sayan bazı aydınlar, yer yer çözümü Divan edebiyatına saldırmak ve Fransız edebiyatını örnek almakta aramışlardır. Bu noktada Ahmet Hamdi Tanpınar ise bazı durumlarda yerli bir tavır takınarak farkını ortaya koymuştur diyebiliriz. Tanpınar'a göre Tanzimat aydınları, Doğu ve Batı arasında kalmış ve bu iki medeniyeti sentezlemeye çalışmışlardır. Nitekim Tanpınar bu konuda "Tanzimat'ın asıl hatası bu iki ayrı âlemi birleştirmek istemesindedir" cümlesiyle durumu açığa kavuşturur. (Tanpınar, 2019a: 225).

Tanpınar'ın da belirttiği bu durum Tanzimat aydınlarının arada kalmışlığının ciddi bir göstergesidir. Bu durumla birlikte sentez fikrinin Türk toplumuna ve edebiyatına ne kadar faydalı olduğu ise tartışmalı bir konudur. Çünkü bu sentez fikri, Türk aydınları tarafından çeşitli aşağılık komplekslerini de beraberinde getirmiş ve kendi sanatçımız kendi milletini aşağılar hâle gelmiştir. Bunun neticesinde yobazlık, gericilik, ilkelik gibi suçlamalar Türk aydınının Türk milletine yaftaları olarak tarihe geçmiştir. Bu noktada Tanpınar'a göre Doğu'nun kendisini az sevmesi ve kendisine kayıtsız kalmasının karşısında Batı ise geçmişinden güç olarak yeniyi, hayatında aramıştır. Türk aydını ise kendi geçmişinden kurtularak alışık olmadığı Batı medeniyetine köksüz bir giriş yaptığı için buhrana Tanpınar'ın ifadesiyle ikililiğe düşmüştür. Bu ikililik cemiyette ve fertte kendisini göstermiş ve Türk toplumu ne eskiyi savunabilmiş ne de yeniyi ayak uydurabilmiştir. Türk toplumunun tek yapabildiği arada kalıp bocalamak olmuştur. (Tanpınar, 2019b: 38-43). Bu arada kalmışlık ise yerli tavır takınılmasının önüne geçmiştir.

“

Eğer maziye çok seviyorsam, ona, o güzel, büyük, muhteşem günlere bağlı isem emin ol ki bu, ölümlerin de bu toprakta ve hayatımızda bir söz hakkı olduğunu düşündüğüm içindir.

”

Tanpınar, yerlilik noktasında öncelikle kendi kültürüne ve değerlerine sahip çıkan bir isimdir. Tanpınar'a göre bazı Türk aydınları kendi değerlerine yabancılaşmayı ve bunu edebî sahada ortaya koymayı bir yenilik, çağdaşlık olarak görür. Bu noktada Türk aydınının self-oryantalist bir düşünceyle kendi geçmişini, kültürünü, değerlerini ve mirasını eleştirmesi Tanpınar'ın karşı çıktığı düşüncelerdir. Tanpınar bu yönüyle kurmaca eserlerinde de biyografik dünyasını yansıtmak şeklinde cümleler kurar. Yeni hayatın kurulmasında mazinin, Doğu'nun önemi Huzur romanında Mümtaz'ın ağzından şu cümlelerle okuyucuya aktarılır: "Yeni bir hayat lazım. Belki bundan sana ben daha evvel bahsettim. Fakat sıçrayabilmek, ufuk değiştirmek için dahi bir yere basmak lazım. Bir hüviyet lazım. Bu hüviyeti her millet mazarından alıyor" (Tanpınar, 2017: 182). Tanpınar'ın geçmişe değer vermesi yerliliği noktasında kayda değerdir. Yine bir yazısında mazi hakkında Tanpınar şu cümleleri kullanır: "Eğer maziye çok seviyorsam, ona, o güzel, büyük, muhteşem günlere bağlı isem emin ol ki bu, ölümlerin de bu toprakta ve hayatımızda bir söz hakkı olduğunu düşündüğüm içindir" demiştir (Tanpınar, 2019a:124). Tam da bu noktada yerli bir tavır takındığını söylediğimiz Tanpınar'ın cümlelerine ek olarak biz de yenileşmenin yerleşmeden geçeceğini söyleyerek yazımıza devam edelim.

Tanpınar'ın Tanzimat ve kendi döneminde birçok aydından ayrıldığı nokta yenileşmeyi, maziden, mirastan güç alarak yapmasıdır diyebiliriz. Bunu yaparken de Tanpınar yerli hayatı esas alır. "Bizim için asıl miras, asıl olan miras ne mâzidedir ne de Garp'tadır; önümüzde çözülmemiş bir yumak gibi duran hayatımızdadır" (Tanpınar, 2019b: 48). Tanpınar'ın bu alıntıda hayatı ön plana atması yerli bir düşüncedir. Diğer bir ifadeyle, Tanpınar, Batılaşmanın bir furya, ayrıcalık haline geldiği dönemlerde bile yerli hayatı, kültürü ve mirası ön plana çıkarmıştır. Tanpınar'ın yenilik anlayışı az öncede belirtildiği gibi geçmişten güç alınan, hayatın merkeze konulduğu bir yerlilik şeklindedir. Başka hayatların örnek alınarak yaşandığı bir yenileşme Tanpınar'ın eleştirdiği durumlardandır. Tanpınar'ın Huzur romanında Mümtaz üzerinden okuyucuya aktardığı bu düşüncesi kurmaca haline şu şekilde dönüştürülür. "Uçsuz bucaksız Asya'nın o kadar zenginliği içinde, dünyanın en iyi giyinmiş milleti olduğumuz halde çırpıplak yaşıyoruz. Coğrafya, kültür, her şey bizden bir yeni terkip bekliyor; biz misyonlarımızın farkında değiliz. Başka milletlerin tecrübesini yaşamağa çalışıyoruz" (Tanpınar, 2017: 268). Burada da görüldüğü gibi Tanpınar, kurmaca karakterine kendi düşünce dünyasını yükleyerek bir anlamda Türk toplumunun yerlilikten uzaklaşmasını eleştirir. Yerli bir düşünce olarak görülebilecek bu alıntıda "çırılçıplak"

“

Uçsuz bucaksız Asya'nın o kadar zenginliği içinde, dünyanın en iyi giyinmiş milleti olduğumuz halde çırpıplak yaşıyoruz.

”

nar'ın bu alıntıda hayatı ön plana atması yerli bir düşüncedir. Diğer bir ifadeyle, Tanpınar, Batılaşmanın bir furya, ayrıcalık haline geldiği dönemlerde bile yerli hayatı, kültürü ve mirası ön plana çıkarmıştır. Tanpınar'ın yenilik anlayışı az öncede belirtildiği gibi geçmişten güç alınan, hayatın merkeze konulduğu bir yerlilik şeklindedir. Başka hayatların örnek alınarak yaşandığı bir yenileşme Tanpınar'ın eleştirdiği durumlardandır. Tanpınar'ın Huzur romanında Mümtaz üzerinden okuyucuya aktardığı bu düşüncesi kurmaca haline şu şekilde dönüştürülür. "Uçsuz bucaksız Asya'nın o kadar zenginliği içinde, dünyanın en iyi giyinmiş milleti olduğumuz halde çırpıplak yaşıyoruz. Coğrafya, kültür, her şey bizden bir yeni terkip bekliyor; biz misyonlarımızın farkında değiliz. Başka milletlerin tecrübesini yaşamağa çalışıyoruz" (Tanpınar, 2017: 268). Burada da görüldüğü gibi Tanpınar, kurmaca karakterine kendi düşünce dünyasını yükleyerek bir anlamda Türk toplumunun yerlilikten uzaklaşmasını eleştirir. Yerli bir düşünce olarak görülebilecek bu alıntıda "çırılçıplak"

kelimesi belki de Tanpınar'ın Tanzimat'tan beri süregelen Şark'ı öldürüp yerlilikten uzaklaşan Türk aydınına ifade eden bir kelimedir. Başka bir ifadeyle, Tanpınar'ın sözcülüğünü yapan Mümtaz'ın kendi kültürünü sahiplenmeden Batı'yı sahiplenmeye çalışsan fakat başarılı olamayıp bu yönüyle de çırılçıplak kalan bir Türk aydınının eleştirisini yaptığı görülür.

“

Biz şarkın en klasik zevkli milletiyiz. Her şey bizden bir devam istiyor.

”

Tanpınar'ın her şeyden bizden devam istiyor demesi onun yenileşmeyi maziye de işin içine katarak ya da

en azından maziye düşmanca hisler beslemeyerek, saldırmayarak ilerlemek istemesinden olabilir. Bu anlamda yerli bir tavır olan maziye sahip çıkmak Tanpınar'ın Huzur romanında bir kez daha karşımıza kurmaca halinde çıkar. "Masal bir anda, biz istiyoruz diye teşekkül etmez. O hayatın içinden fıskırır. Hele mazi ile bağlarımızı kesmek, garba kendimizi kapatmak! Asla! Ne zannediyorsunuz bizi! Biz şarkın en klasik zevkli milletiyiz. Her şey bizden bir devam istiyor" (Tanpınar, 2017: 99). Bu cümlelerde de görüldüğü gibi Tanpınar'ın kendi milletine ve değerlerine sahip çıkması yerli bir duruştur.

Kaynakça

- Tanpınar, A.H. (2017). *Huzur*, İstanbul, Dergâh Yayınları.
- Tanpınar, A.H. (2019a). *Hep Aynı Boşluk*, Haz. Erol Gökşen, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Tanpınar, A.H. (2019b). *Yaşadığım Gibi*, Haz. Birol Emil, İstanbul, Dergâh Yayınları.

ENERJİDE BAĞIMSIZLIK ve HİDROJEN ÇAĞI

Teknoloji, bilimin gelişmesi ile birlikte araç ve gereçler üzerinde hızlı bir ilerleme ve değişim meydana getiren ve bu sebeple devletlerin ve insanların üzerinde durduğu önemli bir konu haline gelmiştir. Özellikle de enerji, savunma sanayi, otomotiv, havacılık, elektronik vb. gibi alanlardaki teknolojik gelişmeler gün geçtikçe daha da ilerlemeye devam etmektedir. Bu alanlardaki gelişmelerin takibi ve devamlılığı her devlet için önemli hale gelmiştir. Bunun farkında olan gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, bu alanlarda kendi kendine yetebilmeyi sağlayarak dışa olan bağımlılığını azaltmak için peyder pey atılımlar yapmakta ve çalışmalarını sürdürmektedir.

Enerji alanında bakıldığı zaman, Türkiye son zamanlarda bahsedilen birçok alanda teknolojik çalışmalarını hızlandırmış ve yatırımlarını arttırmıştır. Uluslararası Enerji Ajansı tarafından yayınlanan raporda, Türkiye'nin son on yılda güçlü yenilenebilir enerji büyümesi göz önüne alındığında, 11. Kalkınma Planı (2019-2023) kapsamında, devletin 2023 yılına kadar elektrik üretiminde yenilenebilir enerji hedefini %38,8'e çıkardığı bildirilmiştir. Özellikle de yenilenebilir enerji üretimi deyince güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, hidroelektrik enerji, jeotermal ve biyoyakıtlar ön plana çıkmaktadır. Bu yenilenebilir kaynaklardan enerji üretimi, önemli ve gelişmeye açıktır. Enerji kaynağı bakımından, ülkelerin enerji alanında kendi bağımsızlıklarını kazanabilmesi amacıyla mevcut fosil bazlı yakıtlara alternatif olabilecek yeni, temiz, maliyeti düşük ve kullanım alanı geniş olan enerji kaynaklarına yönelik çalışmaları, stratejik bakımdan büyük önem kazanmıştır.

Günümüzde dünya genelinde enerji ihtiyacının büyük bir bölümü halen fosil bazlı kaynaklardan sağlanmakta olup, bu fosil bazlı yakıtların rezervlerinin azaldığı bilinmektedir. Bu kapsamda bakıldığı zaman

enerji bağımsızlığının önemi, geçmiş dönemlerde yaşanan bir takım enerji krizleri, dünya savaşları gibi olaylarda daha iyi anlaşılmaktadır. Örneğin, II. Dünya Savaşı'nda bir petrol kriziyle karşı karşıya kalınmıştır. Bu alanda başka bir konu ise Rusya, İran, Venezuela gibi ülkelerin sahip oldukları fosil bazlı enerji kaynaklarını diğer ülkelere karşı bir koz olarak kullandığı belirtilmektedir. Son olarak da Rusya-Ukrayna savaşında artan petrol fiyatları buna güzel bir örnektir. Bu örnekleri çeşitlendirmek mümkündür. Enerji alanında yaşanan yeni bir değişim olarak, fosil bazlı yakıtlardan karbon oranı daha az, hidrojeni daha fazla içeren yeni, temiz ve kullanım ağı geniş yenilenebilir enerji kaynaklarına olan geçiştir. Bu kapsamda hidrojen bu alanda ön plana çıkmaktadır. Hidrojen, elektrik gibi ikincil bir enerji taşıyıcısı olduğu bilinmektedir. Hidrojenin enerji taşıyıcı adlandırılmasının sebebi ise doğada saf halde bulunmamasıdır. Hidrojen doğada bileşikler halinde sınırsız miktarda bulunması, yüksek ısı değere sahip olması (benzine oranla birim kütle başına yaklaşık 2.8 kat daha fazla) ve yanma sonucu oluşan yanma ürünlerinin çevreye olan olumsuz etkisinin az olması, hidrojeni alternatif yakıtlar içinde önemli

“

Enerji alanında bakıldığı zaman, Türkiye son zamanlarda bahsedilen birçok alanda teknolojik çalışmalarını hızlandırmış ve yatırımlarını arttırmıştır. Uluslararası Enerji Ajansı tarafından yayınlanan raporda, Türkiye'nin son on yılda güçlü yenilenebilir enerji büyümesi göz önüne alındığında, 11. Kalkınma Planı (2019-2023) kapsamında, devletin 2023 yılına kadar elektrik üretiminde yenilenebilir enerji hedefini %38,8'e çıkardığı bildirilmiştir.

”

bir konuma getirmektedir. Bu özellikleri sayesinde hidrojen alanında yapılan çalışmalar, ülkelerin enerjide dışa bağımlılığını azaltmalarına ve bağımsız bir enerji politikası izlemelerine yardımcı olacaktır. Başka bir bakış açısı ile bakılacak olursa enerji kaynağı olarak hidrojen, hayatın ve ekonominin hemen her alanında kullanılma potansiyeli bulunduğundan dolayı, sosyal ve ekonomik sürdürülebilirliğe katkıda bulunacaktır. Eski ABD Başkanı G.W. Bush 28 Ocak 2003 tarihinde yaptığı bir konuşmada hidrojen enerjisini, hürriyet yakıtı olarak tanımlamış ve bu alandaki çalışmalara destek olmak amacıyla 1,7 milyar dolarlık bir kaynak ayrıldığını söylemiştir. Birçok ülkenin uzun dönemde hedefinin hidrojen enerjisine geçmek olduğu bilinmekte olup, bunun ekonomik büyüme, çevresel

etki ve enerji bağımsızlığı açısından önem arz ettiği ifade edilmektedir. Hidrojenin birçok avantajının yanı sıra alternatif yakıt olarak ön plana çıkmasının iki güçlü sebebi olarak; yenilenebilir olması ve doğada sınırsız halde bileşik halinde bulunması gösterilmektedir. Hidrojen üretiminde kullanılan mevcut yöntemler günümüz şartlarında maliyeti yüksek olsa da ileriki dönemlerde teknolojik gelişmelerle birlikte maliyet anlamında iyileşmeler olacağı düşünülmektedir. Hidrojenin üretimi esnasında hammadde olarak da su, fosil yakıtlar, biyokütle, hidrojen sülfür ve antropojenik atıkların kullanıldığı bilinmektedir. Bu kapsamda geliştirilen teknolojiler sayesinde çeşitli enerji kaynakları vasıtasıyla üretilen hidrojen, farklı alanlarda daha verimli kullanılabilmesine imkân kılar. Özel-

likle, yakıt pilleri, içten yanmalı pistonlu motorlar, gaz türbinleri, evsel kullanım kazanları ve roket yakıtı olarak kullanılması bu alanlara verilebilecek güzel örneklerdendir. Bu teknolojik gelişmeler sayesinde hidrojen enerjisi, fizibil bir şekilde kullanılarak enerji alanında ülkelerin dışa olan bağımlılıklarının azaltılması sağlanacaktır. Hidrojen çağı olarak adlandırılan bu yüzyılda, birçok ülke ve şirket hidrojenin üretimi ve kullanılmasına yönelik çalışmalarını sürdürmektedir. Son dönemlerde ülkemizde doğalgaza belirli oranlarda hidrojen karıştırılarak kullanılmaya başlandığı bilinmektedir. Özellikle hidrojen çağı olarak adlandırılan bu yüzyılda enerjide dışa bağımlılığı azaltmak üzere hidrojen alanında yapılan/yapılacak olan bu çalışmalar ülkemiz adına büyük önem arz ettiği ifade edilebilir.

ELEKTRONİK ASKERİ TEÇHİZATLARIN RADAR İLE GÖRÜNTÜLENMESİNİN ENGELLENMESİNDE TEKSTİL ÜRÜNLERİNİN KULLANIMI

Bu yazımızda, askeri alanda kullanılmaya yönelik hazırlanan ve teknik tekstil olarak tanımlanan ürün grubuna giren kumaşlardan bahsedeceğiz. Bir ürünü tam olarak yerli ve milli olarak tanımlayabilmek için tüm süreçlerin kontrol altında tutulması gerekmektedir. Bu durumda, ürünün hammaddesine ve diğer parçalarına ülkemiz içerisinde ulaşılabilmesi ve tasarım dahil diğer süreçlerinin bize ait olması gerekmektedir. Şuanda resmi rakamlara bakıldığında savunma sanayimizin yerlilik ve millilik oranının %70'in üzerinde olduğu ve 2023 yılı için ise hedefin, bu oranı %75 – 80 civarlarına taşımak olduğu görülmektedir.

Türkiye'de geleneksel tekstil üretiminin yanı sıra son yıllarda teknik tekstil üretimi ve bu üretimin geliştirilmesi üzerine de çalışmalar bulunmaktadır. Teknik tekstil; konvansiyonel üretim dışında tekstil ürünlerine performans ve nanoteknolojik özellikler kazandırılması olarak kısaca özetlenebilir. Yazımızda askeri alanda kullanılmak üzere üniversite ve sanayi işbirliği çerçevesinde üretilen bir tekstil

ürününün tasarımı ve üretiminden örnek verilecektir.

Askeri alanda kullanılacak olan teçhizatların güvenliklerinin sağlanması çok önemli ve dikkat edilmesi gereken bir husustur. Nasıl teknolojik bir teçhizatın üretilmesi için gayretler sarf ediliyorsa bu teçhizatların verimli kullanımı, korunması ve güvenliklerinin sağlanması da üzerinde durulması gereken bir konudur. Özellikle de askeri sahada kullanılan teçhizatların radar ile yerlerinin tespit edilip imha edilmesinin önüne geçilmesi

çin elektronik olarak kalkanlanması gerekmektedir. Radarlar, elektromanyetik dalgaları tespit ederek bu dalgaların frekansları, uzaklıkları hakkında bilgiler toplayabilmektedir.

Teknikte elektromanyetik kalkanlama sağlamak amacıyla bakır, gümüş ve çelik vb. gibi malzemeler kullanılmaktadır. Bu malzemeler, tekstil ürünlerinde bakır kullanımı maliyet ve elektromanyetik dalgaların absorblanması açısından çok tercih edilmektedir. Bakır teller, elektromanyetik kalkanlama sağlanması amacıyla iletken iplik olarak tabir edilen ipliklerin merkezine yerleştirilerek iletken özlü iplik üretimi gerçekleştirilmektedir. İletken iplikler, dokuma, düz örme ve çözümlü örme vb. üretim teknikleri kullanılarak kumaş yapıları elde edilmekte ve bu kumaşlar elektromanyetik kalkanlama amacıyla kullanılmaktadır. Çalışmamızda ise çözümlü örme tekniği kullanılmıştır. Çözümlü örme tekniğinin tercih edilme amacı ise, bu kumaşın ağ yapısında üretilebiliyor olması ve bu sayede askeri sahada bulunan elektrik ve elektronik teçhizatların hızlı bir şekilde üzerlerinin örtülerek elektromanyetik kalkanlama sağlanabilmesidir.

Çalışmamıza konu olan kumaşın üretimi Marmara Üniversitesi Tekstil Mühendisliği bünyesinde gerçekleştirilmiştir. Üretimin gerçekleştirilmiş olduğu makine "Raşel" tipi çözümlü örme makinesidir. Çözümlü örme kumaşlar genel olarak raşel kumaşlar ve trikot kumaşlar olmak üzere iki grupta incelenmektedir. Genel olarak de-

ğerlendirdiğimizde hem yüksek desen kapasitesinin sağlanması hem de daha kalın iplikler ile çalışılabilmesi raşel makinesinin, bu üretim için daha uygun bir makine olduğu bilinmektedir.

Proje kapsamında raşel makinesi ile üretilen kumaşlarda "markizet" örgü yapısı kullanılmıştır.

İletken tellerin sert yapıda olması nedeniyle kullanılan bu örgü, iletken ipliklere çok fazla kıvrım vermeden kumaş yapısına dahil olmasını sağlamaktadır. Kumaş yapısının oluşturulması adına polipropilen iplikler ve iletken iplikler kullanılmıştır. İletken iplikler pamuk ipliğine bakır telinin merkezlenmesi ile elde edilen özlü ipliklerdir. Çalışmada iletken tel yoğunluğunun yani kumaştaki

iletken tel miktarının elektromanyetik dalgalara karşı kalkanlama sağlanmasının etkisini görebilmek amacıyla üç farklı sıklıkta üretim yapılmıştır.

Kumaşların radara karşı görüntülenememesinin ölçümü yani elektromanyetik kalkanlama özelliğinin değerlendirilmesi ise ASTM D4935-10 standardına göre gerçekleştirilmiştir.

“
Türkiye’de geleneksel tekstil üretiminin yanı sıra son yıllarda teknik tekstil üretimi ve bu üretimin geliştirilmesi üzerine de çalışmalar bulunmaktadır. Teknik tekstil; konvansiyonel üretim dışında tekstil ürünlerine performans ve nanoteknolojik özellikler kazandırılması olarak kısaca özetlenebilir.”

Test ölçümlerinde Network Analyzer cihazı kullanılmıştır. Belirtilen standarda göre (ASTM D4935-10), 30 MHz ile 3 GHz frekansları arasında ölçümler gerçekleştirilmiştir. Çalışmada 6 farklı özellikteki kumaşların elektromanyetik kalkanlama etkinliği ve absorblama/yansıtma özelliklerinin ölçümleri gerçekleştirilmiştir. Belirtilen bu 6 farklı kumaş, yıkama yapılmış ve yıkama yapılmamış 5, 8 ve 10 sıklıkta markizet desenli çözümlü örme kumaştır.

Test sonuçlarına göre hedef aralığı olan 2.1 GHz ile 2.5 GHz frekansları arasında kumaşların %60 oranında elektromanyetik dalgaları absorbladığı görülmüştür. Bunun yanında belirtilen frekanslarda 7 dB civarlarında elektromanyetik kalkanlama etkinliği elde edilmiştir. Ayrıca üretilecek olan kumaşların açık alanlarda kullanılacak olması göz önünde bulundurulduğundan dolayı kumaşlara yıkama ve kurutma işlemi gerçekleştirilerek sonuçlar incelenmiştir. Yapılan değerlendirmede, testlerde yıkama öncesine göre herhangi bir farklılık oluşmadığı görülmüştür. Bu da ürünlerin açık havada kullanılması neticesinde ıslanması ve daha sonra kurutulmasının ardından performansında herhangi bir değişiklik meydana gelmeyeceğini göstermektedir.

Sonuç olarak çözümlü örme yöntemi kullanılarak askeri alanda kullanılabilir, ağ yapısında, elektromanyetik kalkanlama sağlayan kumaş üretilebileceği görülmüştür. Diğer yandan iletken iplik ve kumaşın üretimi yurt içerisinde gerçekleştirilmiştir. Fakat iletken ipliklerle birlikte kumaş yapısında polipropilen iplikler de kullanılmıştır. Üretimde kullanılan bu polipropilen ipliklerin üretimi hammadde kullanılarak her ne kadar yurt içerisinde yapılabiliyor olsa da bu ipliklerin petrol türevi olması sebebiyle şuan için hammaddesinin yurt dışından ithal edilmesi gerekmektedir. Polipropilen ipliğin yerine ülkemizde hammaddesi mevcut bulunan bir doğal elyaf ile üretilmiş olan iplikler de kullanılabilir. Sonraki araştırmalar için bu tür bir çalışma da gerçekleştirilebilir. Polipropilen hammaddesinin yurt dışından ithal edildiği göz önünde bulundurulduğunda çalışmanın %90 oranında yerli ve milli bir üretim olduğundan bahsedilebilir.

Et-Turuku's-Seniyye fi'l-Âlâti'r-Ruhâniye Olağanüstü Aletlerin Yapımında Şahane Yöntemler

Teknoloji günümüz kadar geçmişte de işlevselliği nispetinde yer bulabilmiştir. Bu bağlamda, savaş, tarım ve inşaat aletlerinden optik ayna tasarımlarına, şifreleme sistemlerinden musikî çalgılarına kadar her türlü tatbik edilebilen bilginin uygulandığı aletleri, yapım ve kullanım mekanizmalarını içeren disiplin ilimler tasnifine hiyel ilmi denmiştir. Hiyel ilminin İslam medeniyetindeki inovatif temsilcilerinden olan Cezerî'nin (1205'te sağ) *el-Câmi' beyne'l-ilm ve'l-ameli'n-nâfi' fi sînâ'ati'l-hiyel* adlı eseri XVI. yüzyıla kadar bu alanda yazılmış en kapsamlı eser kabul edilir.

Cezerî'nin eserinin kapsamını aşan bir çalışma ise XVI. yüzyılda Takiyyüddin er-Rasîd (ö. 1585) tarafından yazılmıştır. Entelektüel bir XVI. yüzyıl alimi olan Takiyyüddin er-Rasîd, bilim tarihinde daha çok İstanbul'da açtığı rasathane ve rasat faaliyetleri ile bilirse de birçok bilim dalı ile ilgilenmiş ve çeşitli disiplinlerde eserler vermiştir. *Et-Turuku's-Seniyye fi'l-Âlâti'r-Ruhâniye* (Olağanüstü Aletlerin Yapımında Şahane Yöntemler) de Takiyyüddin'in mekanik alanında yazdığı iki eserden biridir. Hiyelin kısmen mekanik mühendisliğine karşılık gelen alt disiplini ise *ilmü'l-âlâti'r-ruhâniyye*dir. Bu başlık altında yapılan aletlerin boşluğun yokluğunun zorunluluğu ilkesine dayanması ise ayrıca dikkat çekicidir.

Et-Turuku's-Seniyye fi'l-Âlâti'r-Ruhâniye'nin biri müellif nüshası olmak üzere iki nüshası günümüze ulaşmıştır. Takiyyüddin, kendi icat ettiği mekanik aletlerin yanı sıra, Cezerî'den aktardığı aletleri de incelemiştir.

Kendi kendine hareket ettiği için otomat olarak adlandırılan bu düzenekler, çark, makara ve ağırlık yardımıyla çalışır. Kitabın kapak resminde yer alan çizim hem Cezerî'nin hem de Takiyyüddin'in eserlerinde yer alan bir otomat tasviridir. Bu içecek sunan çocuk otomatında bir hazneye dolan içecek belirlenen bir süre ve hızda balık ağızlığına doğru akar ve oradan kadehi doldurur, dolan kadeh ağırlık ile aşağı iner ve böylece karşındaki kişiye içeceği ikram etmiş olur, otomatın içindeki hazne bitene kadar bu işlem tekrarlanır, süre arası yaklaşık yedi buçuk dakikaya ayarlanmıştır.

Eserin tercüme ve teknik yorumu Atilla Bir, Mustafa Kaçar ve Âdem Akın hocalarımız tarafından yayına hazırlanmıştır. Türk-İslam Bilim Kültür Mirası Dizisi kapsamında Türkiye Bilimler Akademisi tarafından Kandilli ve Dublin yazmalarının tıpkıbasımı ile basılmıştır. Yazma, mukaddime ve altı fasıldan müteşekkildir. Tercümede, metine geçmeden önce özet, önsöz ve girişin akabinde metin bilgisi yer alır. Mukaddimede ilk örneğini Biruni'nin (ö. 1048) *İsti'ab*'ında gördüğümüz Ay Kutusu olarak bilinen bir tür mekanik saat aleti hakkında bilgi yer alır. Takiyyüddin'in mekanik

saati, astronomik gözlemlerde kullanılabilecek dakiklikteki ilk saattir. Fasıllar ise sırasıyla Şöyledir; Saat Yapımı, Yük Kaldırma (Cerreskal) Aletleriyle İlgilidir, Su Kaldırma Aletleri, Müzik Otomatları ve Fıskiyeler, Robot ve Otomatlar, Herhangi Bir Hayvan Gücü Olmaksızın, Et Pişirmek İçin Kendi Kendine Ateş Üzerinde Dönen Şiş. Çalışmanın sonunda bir değerlendirme yazısı ve dizinin yanı sıra, konu üzerine daha kapsamlı bilgilenmek isteyenler için kaynakça ve mini bir terimler sözlüğü de yer alır. Yazmada yer alan çizimlerinin tamamı büyük bir emek ile yazarlar tarafından reproduksiyon edilmiştir. Renkli baskılar ve yazmadakiler ile karşılaştırmalı verilen bu çizimler üzerine yapılmış açıklama yazıları, aletlerin ve anlatımların anlaşılabilirliğine büyük destek sağlamıştır. Tercümede kullanılan yalın dil, teknik açıklamaların genel okuyucu kitlesince de kolaylıkla kavranabilmesine yardımcı olmaktadır.

Tam bir dökümü henüz çıkarılmamış olan bilim/felsefe birikimimizin önemli bir halkasını oluşturan uzun emek ve çalışmalar neticesinde Türkçeye kazandırılan Takiyyüddin'in ilham verici eseri, teknoloji tarihinin izini sürmek isteyen okuyucuların istifadesine sunulmuştur.

“

Hiyelin kısmen mekanik mühendisliğine karşılık gelen alt disiplini ise ilmü'l-âlâti'r-ruhâniyyedir.

Bu başlık altında yapılan aletlerin boşluk'un yokluğunun zorunluluğu ilkesine dayanması ise ayrıca dikkat çekicidir.

Et-Turuku's-Seniyye fi'l-âlâti'r-Ruhâniye'nin biri müellif nüshası olmak üzere iki nüshası günümüze ulaşmıştır.

Takiyyüddin, kendi icat ettiği mekanik aletlerin yanı sıra, Cezerî'den aktardığı aletleri de incelemiştir.

”

TEKNOLOJİK DEĞİŞİMİN ULUSLARARASI POLİTİKAYA YANSIMALARI

Uluslararası ilişkiler özelinde son zamanlarda yaşanan teknolojik gelişmeler düşünlüdüğünde; en verimli gelişimler teknoloji sayesinde ortaya çıkmıştır. Diğer yandan da ne yazık ki dünya tarihinde yaşanan en yıkıcı olaylar incelendiğinde teknoloji bu durumun ayrılmaz bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu boyutun gelişimi ise uluslararası ilişkilerin doğasını ve sistemin hiyerarşik yapısını doğrudan şekillendirmektedir. Devletin nihai olarak tek egemen güç olmadığı durumlarda ise devlet dışı aktörlerin de bilgi teknolojilerine erişim sağlaması bu yapının değişimindeki en önemli örneklerden bir tanesidir. Özellikle illegal grupların bazı siber saldırılar sonucunda devletlere karşı meydan okumaları, devletlerin de bilgi teknolojilerine sunduğu imkân ve kabiliyetlerin arttırılmasını sağlamaktadır. Bu çalışmanın ana amacı; son yıllarda ortaya çıkan teknolojik gelişmelerin uluslararası politikada devlet dışı aktörlerin ve illegal grupların eylemlerine olan yansımalarını değerlendirmektir.

Teknolojik gelişiminin boyutu ne denli yüksek olursa uluslararası aktörlerin de uluslararası politikada hakimiyet alanları o denli gelişim göstermektedir. 20. yüzyıl sonlarına doğru yaşanan I. Körfez Savaşı, Kosova'daki insani müdahale ve 11 Eylül saldırıları küresel boyutta hakimiyet alanlarının gelişiminde örnek verilebilir. İletişim alanındaki teknolojik imkanların gelişimi uluslararası ilişkilerde toplumsal olayların ve dezenformasyonun artmasında da etkin rol oynamaktadır. Bu etkinin incelenmesindeki en somut örnek 2010 yılında Tunus'ta başlayıp, tüm Ortadoğu coğrafyasını etkisi altına alana sosyal hareketli-

liklerdir. Teknolojik gelişim arttıkça sosyal ağlar yoluyla devlet dışı aktörler kolay organize olarak fikirlerini siyasi bir aksiyona dönüştürme eğiliminde olabilmektedirler. Durum böyle olunca uluslararası politikada devletin egemen olduğu alanların yavaş yavaş yitirmeye başladığının eleştirisini yöneltmektedir. Örneğin; nükleer silahlar özelinde günümüz savaş teknolojileri devletlerin egemenliğini aşındırıcı bir etkiye sahiptir. Durum böyle olunca da devlet, uluslararası politikada temel inceleme birimi olduğu düşüncesini geride bırakmaktadır.

Küreselleşme bağlamında bilgi teknolojilerinde artan gelişim ve derinleşme de devlet dışı aktörlere çeşitli fırsatlar sunarak, devletin egemen olduğu düşüncesini geride bırakmasını sağlamıştır. Özellikle küresel piyasalarda yaşanan hızlı sermaye akışı bu aktörlerin etki faaliyetlerini diğer coğrafyalara aktarma becerisini getirmiştir. Diğer yandan Arap Baharı örneğinde verildiği üzere medya ve iletişim alanında yaşanan gelişimler devlet dışı aktörlerin de ideolojik güçlerini arttırmalarına imkân sağlamaktadır. Dolayısıyla operasyonel anlamda faaliyet alanlarının arttığı noktada küresel yönetim alanında uluslararası örgütler veya devlet dışı aktörler de güçlenmektedir.

Devletler arasında artan bağımlılık, demokrasinin yayılması ve devlet dışı aktörlerin yükselişi gibi gelişmeler, küreselleşme çağında devlet sistemi hakkında soru işaretlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Uluslararası ilişkiler teorileri bağlamında bu olgu incelendiğinde liberalizm, uluslararası ticaret ve finansın serbestleşmesi konusunda

“

Teknolojik gelişiminin boyutu ne denli yüksek olursa uluslararası aktörlerin de uluslararası politikada hakimiyet alanları o denli gelişim göstermektedir.

”

devletin daha önceki sorgulanamaz pozisyonu üzerinde yıkıcı bir etki yarattığının altını çizmektedir. Fakat realist akıma göre bu durum farklılık göstermektedir. Realistlere göre ise devletin aktif olarak hâkim olduğu bazı alanlarda; savunma sanayi, mikro ve makro ekonomik yönetim ile ülke içerisindeki toplumsal gelişim alanlarında egemenlik gücünü korumaktadır. Dolayısıyla realist akıma göre, devletin egemen olduğu alanda devlet dışı aktörlerin faaliyetlerinin yeteri kadar etkin olmadığı görüşü ortaya çıkmaktadır.

Geleneksel olarak devletler güç ve otoriteyi elinde tutan eşsiz aktörler olarak görülse de internet kullanımının artması, sahneye devlete rakip yeni ve farklı aktörleri çıkarmıştır. Bununla eş zamanlı olarak bilginin toplanması, üretilmesi ve yayılmasındaki hız, kapasite ve esneklik de artmıştır. Bir yandan merkezi olmayan ağ temelli yumuşak güç unsurları önem kazanırken öte yandan devletin otorite üzerindeki tekeli parçalanmıştır. Özellikle bilgi teknolojilerini etkin bir şekilde kullanan devlet dışı aktörler ve illegal gruplar devletin otoritesini sarsabilecek alanlar oluşturmaktadır. Örneğin siber saldırılar sonucunda devletin teknolojik altyapısına erişim sağlayabilecek gruplar, onun ekonomisine ve sosyal gruplarına zarar verme potansiyeline sahip olabilmektedir.

Sonuç olarak, bilgi teknolojileri alanında yaşanan gelişimler, devlet dışı aktörlerin görünürlüğü artırması ve kamuoyu oluşturmaya olumlu yanlara sahiptir. Diğer yandan ille-

gal grup ve yapıların bilgiye erişiminin kolaylaşması, çok az maliyetle farklı bilgi ve belgelere ulaşılabilirliği bilgi teknolojilerin olumsuz yanlarına işaret etmektedir. Bu durum, devletler için yeni tehdit algılamalarına yol açmaktaysa da bu teknolojilere uyum sağlayan güçler, özellikle diğer ülkelere karşı avantajlı bir pozisyon elde edebilmektedirler. Ancak, yine de bilgi teknolojilerinin ortaya çıkardığı sanal dünyada devletlerin güvenliği çok daha zor sağlanacak gibi durmaktadır. Konuya bilgi teknolojilerinin sunduğu imkânları kullanan diğer devlet dışı aktörler açısından bakıldığında ise, bunların yeni dönemde küresel konularda daha duyarlı, etkili, tepkiseliliği yüksek ve değişimi zorlayan tutumuyla geleceği şekillendirecek bir konumda olmayı sürdürecekleri görülmektedir.

“
Devletler arasında artan bağımlılık, demokrasinin yayılması ve devlet dışı aktörlerin yükselişi gibi gelişmeler, küreselleşme çağında devlet sistemi hakkında soru işaretlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.
”

MNG 1962 YILINDAN BU YANA 60 YILDIR ÜLKEMİZİN HİZMETİNDE

- İlk termik santraller Tunçbilek, Seyitömer ve Afşin-Elbistan
- Uluslararası otel zincirini Ankara ve İzmir Hilton'larla ülkemize getiren ilk özel sektör
 - Ankara'nın ilk gökdelenleri Halkbank Genel Müdürlüğü ve Dikmen Vadisi Kuleleri
 - Magic Life der Club Kiriş ile ülkemizin ilk 2000 yataklı 5 yıldızlı oteli
 - Topkapı ve Kremlin Palaslarla ülkemizin ilk tematik otelleri ve
- Dünyanın 16 ülkesinde Türk iş gücü ve Türk inşaat malzemesiyle inşa edilen otoyol, demiryolu, baraj, stad, su boru hattı arıtma tesisi, konut kompleksi, gökdelen ve
 - İstanbul Yeni Havalimanı'yla dünyanın en büyük havalimanı

MNG OLARAK İLKLERİ YAPMAK KEYFİMİZDİR.

DÜNYADA HAKETTİĞİ YERE HIZLA İLERLEYEN ÜLKEMİZİN SONSUZA KADAR HİZMETİNDEYİZ.

SAVUNMA SANAYİNDE İŞBİRLİĞİ PROBLEMİ ÜZERİNE: KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI VE ZEYTİN DALI HAREKÂTI'NIN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ¹

Devletlerin dış politikalarını hangi parametreler üzerine inşa ettikleri ve siyasi, ekonomik ve askeri sorunların çözümüne yönelik ne tür cevaplar ürettikleri uluslararası ilişkiler alanında cevaplanması önem arz eden sorulardır. Bu alan bir yandan çatışma ve savaş kavramlarını bünyesinde barındırırken bir yandan da müzakere

ve işbirliği alanlarını içine almaktadır. Bu anlamda savunma sanayinde işbirlikleri incelemek gerekmektedir. Kıbrıs Barış Harekâtı ve Zeytin Dalı Harekâtı'ndan yola çıkarak, Türk dış politikasının kritik meselelerde değişikliğe uğradığı ortadadır.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kıbrıs Barış Harekâtı Türk dış politikası

açısından önemli kırılmalardan biridir. Kıbrıs'ta Türkler ve Rumların bir arada yaşadığı iki farklı toplumlu bir yapı söz konusudur. Fakat 1930'lu yılların başında itibaren Kıbrıs'ta bulunan Rumların Yunanistan ile birleşme talepleri farklılıkların bir arada yaşadığı bu yapıya zarar vermeye başlamıştır.² Yunanistan'ın ENOSİS'i³ gerçekleştirme hayalleri

1949-1959 ARASI DÖNEM		1960-1969 ARASI DÖNEM		1970-1975 ARASI DÖNEM	
Silah Adı	Adet	Silah Adı	Adet	Silah Adı	Adet
Top	1288	Tank	1250	Hafif Nakliye Aracı	9
Hafif Tank	690	Uçaksavar Topu	50	Nakliye Uçağı	3
Denizaltı	7	Denizaltı Atış Aracı	105	Eğitim Uçağı	53
Kurtarma Gemisi	1	Eğitim Uçağı	50	Denizaltı Muhribi	8
Hafif Savaş Uçağı	199	Paletli Zırhlı Aracı	1581	Denizaltı	10
Eğitim Uçağı	74	Ateş Kontrol Radarı	2	Tanksavar Füzesi	700
Bombardıman Uçağı	300	Bombardıman Uçağı	301	Bombardıman Uçağı	50
Hafif Nakliye Aracı	11	Deniz Arama Radarı	2	Deniz Devriye Uçağı	12
İniş Gemisi	3	Top	842	Hafif Savaş Uçağı	50
Mayın Tarama Gemisi	4	Nakliye Uçağı	5	Devriye Gemisi	4
Havadan Havaya Muharebe Füze Sistemi	600	Mayın Tarama Gemisi	5	Top	36
Yerden Havaya Güdümlü Füze	574	Savaş Uçağı	106	Tank ve Paletli Zırhlı Aracı	1184
Askeri Üniforma	500	Mayın Tarama Gemisi	7	Filo Römorkörleri	1
Yerden Havaya Güdümlü Füze Sistemi	10	Keşif Uçağı	550	Filo Römorkörleri	1
Keşif Uçağı	69	Çıkartma Gemisi	4	Orta Menzilli Yarı Aktif Radar	350
Bombardıman Uçağı	209	Devriye Gemisi	10	İniş Gemisi	2
Toplam	4539	Toplam	4870	Toplam	2473

Yıllara Göre Türkiye'nin ABD'den Aldığı Silahlar

Kaynak: Merve Demir, 'Savunma Sanayinde İşbirliği Problemi: Kıbrıs Barış Harekâtı Ve Zeytin Dalı Harekâtı Örnekleri', Yüksek Lisans Tezi, 2020.

“

Türk dış politikasında 2000'lerde yaşanan en önemli kırılmalardan biri ise Zeytin Dalı Harekâtı'dır. Türkiye sınırlarında kurulmaya çalışılan yapılanmanın sadece diplomatik müzakerelerle sonlandırılması mümkün olmadığını anlayınca, gerek bölge ülkeleri gerekse uluslararası güçlerle bu sorunu pek çok platformda müzakere etmiştir.

”

ve EOKA'nın⁴ saldırgan faaliyetleri sonucu Türkiye ve Yunanistan arasında çeşitli müzakereler gerçekleşmiş, Türkiye hassasiyetlerini net bir şekilde dile getirmiştir. Ancak adada iç huzursuzluğun artması ve EOKA'nın faaliyetlerini sürdürmesi sonucu Türkiye, Kıbrıs Türklerinin masum ve silahsız olduğunu belirtmiş olup adanın Yunanistan'a katılımının ulusal güvenliğe tehdit oluşturabileceği gerekçesi ile herhangi bir harekâtın mümkün olabileceğinin altı çizmiştir.⁵ Bunun üzerine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi devreye girmiştir. Kıbrıs'ta arabuluculuk ve ölçülülük çağrısında bulunan BM'nin tüm girişimlerine rağmen Rum kesimi saldırılarına devam etmiştir. Türkiye girişimlerden olumlu bir sonuç çıkmaması üzerine adaya müdahale kapısının açık olduğunu bir kez daha yinelemiştir. Türkiye'nin bu tutumu ABD'yi endişelendirmiş ve 1964'te ABD Devlet Başkanı Johnson, İsmet İnönü'ye hitaben diplomatik teamüllerde kullanılan üsluba nazaran son derece sert bir dil ile mektup göndermiştir. Mektupta Türkiye'nin ABD'den almış olduğu silahların Kıbrıs müdahalesi için kullanılmayacağı belirtilmektedir.⁶

Türkiye 1949-1959 arası dönemde ABD'den toplam 4 bin 539 adet hafif ve ağır silahlı mühimmat almıştır. Bu rakam 1960-1969 yılına gelindiğinde yüzde 7.3 artarak toplam 4 bin 870'e ulaşmıştır. Ancak 1970-1975 yılları arasında toplam 2 bin 473 adet hafif ve ağır silahlı mühimmat temin edildiği görülmektedir. Türkiye'nin Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştirdiği tarihlerde yapılan mühimmat alışverişindeki azalma olduğu ortadadır. Nitekim bu tarih aralığında ABD'den Türkiye'ye teslim edilen silahların bir kısmı 1967 yılında talep edilmiştir. Bu silahların çok büyük bir kısmı ikinci el silahlar olarak Türkiye'nin kullanımına sunulmuştur. Benzer şekilde Türkiye, Batı şemsiyesindeki korumaya girdikten sonra NATO'dan tedarik edilen silahlar da oldukça sorunludur. Bir ABD'li üst düzey yetkili silahların durumunu şu sözlerle ifade etmiştir;

*"Alınan bu silah ve teçhizatın çoğu, savaş performansı hakkında şüphe yaratacak kadar eskidir."*⁸

Türkiye savunma alanında yaşadığı karşılıklı bağımlılık durumundan önemli dersler çıkarmıştır. Böylece, kendi yerel dinamiklerine sarılmanın önemini herhangi bir müttefike veya ittifaka sarılmaktan daha ehemmiyetli olduğunu anlamıştır.

Türk dış politikasında 2000'lerde yaşanan en önemli kırılmalardan biri ise Zeytin Dalı Harekâtı'dır. Türkiye, sınırlarında kurulmaya çalışılan yapılanmanın sadece diplomatik müzakerelerle sonlandırılması mümkün olmadığını anlayınca, gerek bölge ülkeleri gerekse uluslararası güçlerle bu sorunu pek çok platformda müzakere etmiştir. Ancak müzakerelerde istediği sonuca ulaşamayınca meşru müdafaa doğrultusunda askeri bir operasyon gerçekleştirmiştir.

Türkiye'nin dış politikasında ortaya koyduğu davranışların müttefikleri ile salt kazan kazan anlayışı üzerinden belirlendiğine yönelik iddiaların aksine Kıbrıs Barış Harekâtı ve Zeytin Dalı Harekâtı'nın gerçekleştiği dönemlerde müttefik olarak görülen devletlerde bir farklılaşma olmamış fakat farklı

ideolojilere sahip siyasi yönetimler iktidara gelmiştir. Ancak buna karşın söz konusu ulusal güvenlik olduğunda her iki farklı iktidarın aynı tepkiyi verdiği görülmektedir. Bu doğrultuda Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda 2014'te kabul edilmiş olan 2170 ve 2178 sayılı terörle mücadele kapsamındaki kararları ile Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 51. maddesinde yer alan Meşru Müdafaa Hakkı ile hukuki çerçeve çizilmiştir.⁹ Dolayısıyla dış politika yapıcılarının kişisel kanaatlerinden öte bir durum söz konusudur. ZDH, Türkiye sınırında kurulacak yapılanmaya karşı önemli bir hamledir.

Gerek siyasi gerekse askeri kanadın verdiği birliktelik tutumu uluslararası arenaya verilen önemli bir mesajdır.

Bir diğer husus ise Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Türkiye'nin yerli ve milli silahlarda mahrum bir şekilde harekâta girişmesi Türkiye'yi bir sonraki süreçte gerçekleşecek olan Zeytin Dalı Harekâtı'nda daha güçlü bir konuma ulaştırmıştır. Nitekim bu harekât karşılıklı bağımlılığın ikinci planda kaldığı bir askeri harekâtı içermektedir. Zeytin Dalı Harekâtı'nda daha çok yerli ve milli savunma sanayinin rol oynadığı söylenebilir. Nitekim gerek hareket-

li gerekse sabit hedefler küçük akıllı mühimmatlar ile etkisiz hale getirilebilmektedir. İnsansız Hava Araçları (İHA) olarak bilinen bu araçlar yüzde 96'lık bir yerlilik oranına sahiptir. Benzer şekilde tamamı yerli üretim olan Fırtına Obüsleri ise 40 km'lik menzile sahiptir.¹⁰

Daha önce Türkiye'nin ihtiyacı doğrultusunda Batı ülkelerinden ve ABD'den aldığı mühimmatlar bir süre sonra ulusal güvenliğe karşı kullanılan bir koz haline dönüşebilmektedir. Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan elde edilen tecrübeler ile belirli bir

ZEYTİN DALI HAREKÂTI'NDA KULLANILAN YERLİ VE MİLLİ SİLAHLAR

Çok Namlulu Roket Atar Silah Sistemi Sakarya	Nüfuz Edici Bomba
Atak Helikopteri	Hassas Güdüm Kiti
Cirit-Lazer Gdümlü Füze	Siha-İha
Fırtına Obüsü	Mam-L (Mini Akıllı Mühimmat-Roket Motorsuz)
Serhat Havan Tespit Radarı	Milli Piyade Tüfeği
Koral (Elektronik Harp Sistemi)	Yörük (Hafif Zırhlı Araç)

Kaynak: Türkoğlu, E. Afrin Milli Silahlarla Teröristlere Dar Ediliyor, AA. 26.01.2018.

zorunluluktan dolayı yerli savunma sanayinin ihtiyaç haline geldiği görülmektedir. Türkiye'nin savunma sanayinde işbirliğine yönelik karşılaştığı zorluklara örnek olarak F-35 Projesi verilebilmektedir. Türkiye'nin S-400 hava savunma sistemlerinin Rusya'dan alınması ile beraber ABD, müttefiklerinden biri olan Türkiye ile ortaklaşa yürütülen F-35 Projesi'ni askıya almıştır. Hâlbuki Türkiye'nin ABD ile işbirliğine girmesinin temel mantığı hava savunma sistemlerine

ihtiyacının olmasıdır. Nitekim elindeki mevcut F-16'ların ömrü tükenme aşamasındadır. Bir yandan ABD, Türkiye'nin bölgede kendi çıkarlarına zarar verdiğini düşünmekte, diğer taraftan ise Türkiye, S-400 hava savunma sistemini tercih ederek alternatifleri çeşitlendirme ve oluşan bağımlılığı kırma adına önemli bir adım atmaktadır.

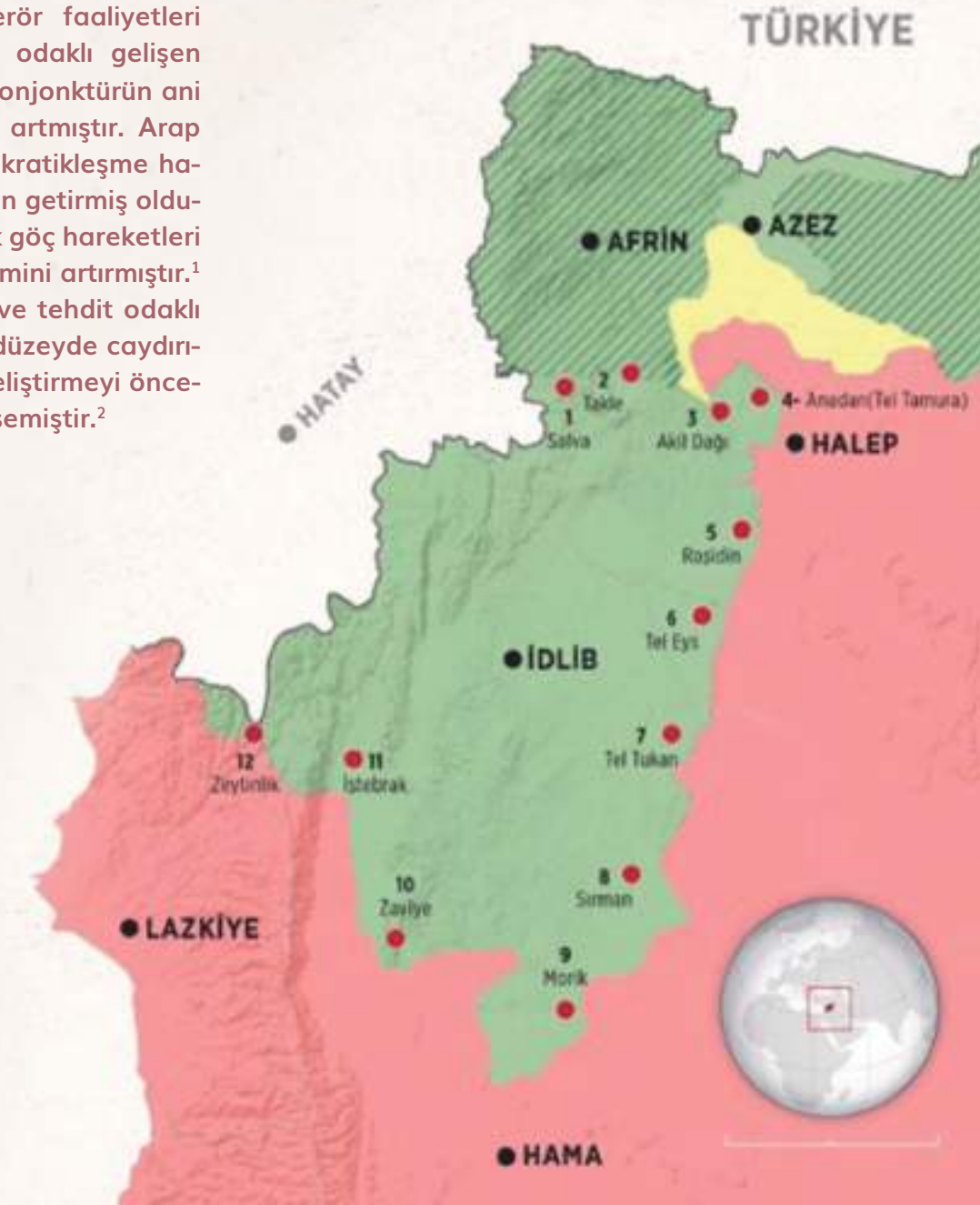
Savunma sanayindeki açığın yerli kaynaklarla karşılanma oranı 2002 yılında yüzde 24 seviyelerinde iken

2007 yılına gelindiğinde bu oranın yüzde 41,6'ya yükseldiği görülmektedir. Nitekim 2011 yılında ise savunma sanayindeki açığın yerli kaynaklarla karşılanma oranı yüzde 54 seviyesine ulaşmış ve 2018 nihai yıl içerisinde de yüzde 68'leri bulmuş durumdadır.

Sonuç olarak, bu harekât temelde karşılıklı bağımlılığın oluşturduğu risk unsurlarını göreceli olarak göz ardı ederek yapılmıştır. Nitekim sa-

Türkiye'nin Ulusal Güvenlik Paradigmasında Savunma Sanayii Politikasının Sınır Ötesi Operasyonlarına Etkisi

Güvenlik mimarisi doğu ve güneydoğu bölgelerinde yoğunlaşan terör faaliyetleri nedeniyle sınır güvenliği odaklı gelişen Türkiye'nin bölgesel ve küresel konjonktürün ani değişimi karşısında tehdit algısı artmıştır. Arap Baharı olarak adlandırılan demokratikleşme hareketlerinin Suriye'ye sıçramasının getirmiş olduğu çatışma, istikrarsızlık ve büyük göç hareketleri Türkiye'nin sınır güvenliğinin önemini artırmıştır.¹ Bu minvalde Türkiye, çok yönlü ve tehdit odaklı meydan okumalara karşı ulusal düzeyde caydırıcılığını ve manevra kabiliyetini geliştirmeyi öncelikli politika hedefi olarak benimsemiştir.²

savunma sanayinde karşılıklı bağımlılığın rolü Kıbrıs Barış Harekâtı'nda ortaya koyulmuştur. Zeytin Dalı Harekâtı'nda ise Türkiye daha hazırlıklı bir şekilde sahada rol almıştır. Bu hazırlığın temel unsuru ise İHA-SİHA, Atak Helikopteri, Fırtına Obüsleri, Milli Piyade Tüfeği gibi yerli ve milli silahların sahada konuşlandırılıyor olmasıdır. Dolayısıyla Türkiye, devlet davranışının açıklanması konusunda önceliğini net bir şekilde ortaya koymuştur. Bu durumu da müttefiki ABD ve Batı devletlerine rağmen başarıya ulaştırabilmiştir

¹ Bu yazı, "Savunma Sanayinde İşbirliği Problemi: Kıbrıs Barış Harekâtı Ve Zeytin Dalı Harekâtı Örnekleri" adlı yüksek lisans tez çalışmasından türetilmiştir.

² Kıbrıs Meselesinin Tarihçesi, BM Müzakerelerinin Başlangıcı, (b.t.) 17 Aralık 2019, T.C. Dışişleri Bakanlığı, http://www.mfa.gov.tr/kibris-meselesinin-tarihcesi_-bm-muzakerelerinin-baslangici.tr.mfa

³ Kıbrıs Adasının Yunanistan'a bağlanması anlamında gelmektedir.

⁴ Bu örgütün açılımı "Ethnik Organosis Kypriou Agoniston" - "Kıbrıslıların Milli Mücadele Örgütü"dür. Kıbrıslı Rumlar tarafından kurulmuş olan silahlı bir örgüt olarak EOKA'nın temel hedefi Rumların ENOSİS idealini gerçekleştirmektedir.

⁵ Armaoğlu, Fahir H.(1959), "Siyasi İlimler ve Hukuk I- 1955 Yılında Kıbrıs Meselesinde Türk Hükümeti ve Türk Kamu Oyu", Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 2 (14), 67-70

⁶ Johnson Mektubu. (b.t.), http://www.akintarih.com/turktarihi/cumhuriyetdonemi/johnson_mektubu/johnson_mektubu.html (Erişim Tarihi: 28 Ekim 2019); CIA, Turkish Reaction to Presedent Johnson's Letter to Prime Minister, Inonu, https://www.cia.gov/library/readingroom/docs/DOC_0000615268.pdf.

⁷ Transfers of Major Weapons: Deals with Deliveries or Orders Made for 1950 to 1974, SIPRI

⁸ Değer M.E, (1998), Oltadaki Balık Türkiye, Türkiye Gerçeği-I, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, 6. Baskı, İstanbul.

⁹ United Nations Security Council Resolution S/RES/1624 (2005), Adopted by the Security Council at its 5261st meeting, on 14 September 2005 https://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1624%282005%29, (Erişim Tarihi: 10 Aralık 2019).

¹⁰ Mehmetçik Afrin'de Milli Silahlarla Destan Yazıyor, (01 Mart 2018), TRHaber, <https://www.trthaber.com/haber/gundem/mehmetcik-afrinde-milli-silahlarla-destan-yaziyor353221.html>; Türkoğlu, E. , Afrin Milli Silahlarla Teröristlere Dar Ediliyor, AA, 20.12.2019. <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/afrin-milli-silahlarla-teroristlere-dare-diliyor/1043005>

¹¹ Mueller, B ve Gibbons, T. What Is the S-400? The Russian Missile System in Turkey That Irks the Pentagon, 12 Haziran 2019, The New York Times

¹² T.C. Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanlığı, (2018), Yıllık Faaliyet Raporu 2018, s.25

“

Savunma sanayindeki açığın yerli kaynaklarla karşılanma oranı 2002 yılında yüzde 24 seviyelerinde iken 2007 yılına gelindiğinde bu oranın yüzde 41,6'ya yükseldiği görülmektedir. Nitekim 2011 yılında ise savunma sanayindeki açığın yerli kaynaklarla karşılanma oranı yüzde 54 seviyesine ulaşmış ve 2018 nihai yıl içerisinde de yüzde 68'leri bulmuş durumdadır.

”

Türkiye'nin NATO üyesi olması ve Batı eksenli politikalar izlemesi ulusal güvenlik stratejilerinin belirlenmesinde önemli rol oynamıştır. Bir tür bağımlılık ilişkisi yaratan bu durum özellikle dış baskıların ve silah ambargolarının arttığı 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'nda Türkiye'nin kendi kendine yeten bir savunma sanayii sistemine olan ihtiyacını ortaya koymuştur.³ Kıbrıs Barış Harekâtı kapsamında Türkiye'nin savunma sanayii alanındaki teknolojik üstünlüğün politik ve ekonomik açıdan hareket kabiliyeti sağladığı gerçeğiyle yüzleşmesi savunma sanayii alanında kurulan firmalar ve üretilen ürünler için öncü olmuştur. Türkiye, uzun yıllar güvenlik ve savunmaya ilişkin ihtiyaçlarını belirli kısıtlamalar çerçevesinde müttefiklerinden dış tedarik yoluyla temin ettiğinden dolayı özellikle terörle mücadelede konularında kayda değer bir başarı elde edememiştir. 2000'li yıllarla birlikte Türkiye silah ve teknoloji tedarikinde karşılaştığı kısıtlamalar bağlamında geçmiş yıllarda savunma sanayii alanında oluşturulan kurumsal zeminin yerlilik ve millilik ilkeleri doğrultusunda geliştirilmesi gerektiği bilincine varmıştır. Türkiye'nin millî ve askeri kapasitesinin önemini göstermesi bağlamında savunma sanayii teknolojisi alanında benimsediği güvenlik eksenli yaklaşımını "ulusal güvenlik projeksiyonu" olarak değerlendirmek mümkündür. Yerlilik en basit tanımıyla bir ülkenin ulusal güvenliğinin sürdürülmesinde rol oynayan savunma ihtiyaçlarının kendi imkan ve kabiliyetleri doğrultusunda yerli kaynaklarla tedarik edilmesi bağlamında dışa bağımlılığın azaltılmasıdır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin ihtiyaçlarının önemli

bir kısmının millî entelektüel sermaye tarafından üretilen yerli ürünlerle karşılanmaya başlanmasıyla Türkiye, tek kaynaklı dışa bağımlılıktan kurtulmuştur. 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş sadece Suriye topraklarıyla sınırlı kalmamış bölgesel ve küresel bağlamda çok boyutlu etkiler meydana getirmiştir. Suriye iç savaşının çok yönlü asimetrik bir çatışmaya dönüşmesi, Suriye ile sınır komşusu olan ve iç savaş sürecinin meydana getirmiş olduğu göç dalgasından en fazla etkilenen Türkiye'nin güvenlik ihtiyacını öncelikli politika haline getirmiştir. Bölgede askeri gücüne dayalı caydırıcı ve kontrol edilebilir alanlar oluşturarak tehditleri sınırların dışında tutmayı amaçlayan Türkiye, terör tehdidini azaltmak ve sınırı boyunca uzanan hatta DAES ve YPG terör örgütlerinin saldırılarına karşı sınır güvenliğini sağlamaya yönelik adımlar atarak sınır ötesi operasyonlar başlatmıştır. Söz konusu operasyonlar sırasında Türkiye'nin muharebe sahasının etkili unsurlarından biri olan savunma sanayide elde etmiş olduğu ilerlemeler operasyonların seyri ve sonuçları üzerinde önemli rol oynamıştır. Türkiye ekonomik ve teknolojik bağımsızlık vizyonu çerçevesinde başlatmış olduğu "Millî Teknoloji Hamlesi" sayesinde yürüttüğü sınır ötesi operasyonları biçimlendirme ve sürdürme bağımsızlığına kavuşmuştur. Geçmiş yıllardan edinmiş olduğu tecrübeler ışığında savunma sistemlerinde dışa bağımlılığın yaratacağı tehlikeli riskleri azaltarak politika belirleme şansı elde eden Türkiye niteliği değişen tehditler karşısında benimsemiş olduğu yerli ve millî savunma sanayii konsepti doğrultusunda kesintisiz ve lojistik

“
Türkiye ekonomik ve teknolojik bağımsızlık vizyonu çerçevesinde başlatmış olduğu “Millî Teknoloji Hamlesi” sayesinde yürüttüğü sınır ötesi operasyonları biçimlendirme ve sürdürme bağımsızlığına kavuşmuştur.”

MILLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

ağ ve refleks kabiliyeti kazanmıştır. Dolayısıyla sınır güvenliğinin sağlanması amacıyla başlatmış olduğu operasyonlarda kullanılan yerli ve millî sistemlerin sağlamış olduğu operasyonel üstünlük ve avantajlarla istediği başarıyı elde edebilmiştir. Türkiye'nin uluslararası hukuk ilkelerine uygunluk çerçevesinde yürütmüş olduğu sınır ötesi operasyonlarda sergilediği kendinden emin ve kararlı duruş savunma sanayii ve terörle mücadele arasında pozitif bir bağ olduğunu ortaya koymuştur. Terörle mücadele bağlamında operasyonel sahada kullanılan insansız askeri araçlar, silahlı insansız uçaklar gibi öne çıkan askeri teknolojiler çatışma alanında asker kayıplarını azami ölçüde azalttığı gibi terörist grupların hedeflerinin tespitini de kolaylaştırmıştır. Türkiye'nin savunma sanayi alanında yerli ve millî teknoloji hamlesi doğrultusunda başlatmış olduğu atılımların pozitif etkisi sadece sahadaki operasyonlara yansımakla kalmamış aynı zamanda bölgesindeki gelişmelerde güçlü ve kendi kendine yetebilen bir aktör olarak oyun kurucu haline gelmesine imkan tanımıştır. Savunma Sanayi Başkanlığı'nın öncülüğünde gerçekleştirilen yatırımlar doğrultusunda Türkiye'nin savunma sanayii teknolojileri son yıllarda dünyanın en büyük silah ihracatçıları arasında önemli bir rakip olma misyonunda önemli projelere imza atmıştır. Millî menfaatler doğrultusunda savunma sanayii alanında elde ettiği üstün başarılarla Türkiye, dost ve müttefik olarak yakın ticari ve ekonomik ilişkiler sürdürdüğü ülkelerin savunma ihtiyaçlarını da karşılayacak bir konuma gelmiştir.

¹ “Türkiye'nin Bütünsel Güvenlik Yaklaşımı Enerjiden Sağlığa Güçten İç ve Dış Güvenliğe Çok Boyutlu Ulusal Savunma”, STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret, Optimist Yayınları, 2020, s.15.

² Ibid., s.29.

³ “Turkey Advances Toward “fully independent” defense industry”, Daily Sabah, 7 November 2021, <https://www.dailysabah.com/business/defense/turkey-advances-toward-fully-independent-defense-industry> (Erişim Tarihi: 20.04.2022).

BİLİMDE YERLİ VE MİLLİ TEKNOLOJİK ADIMLARIMIZ

Bilimsel çalışmalarda ve araştırmalarda kullanılan mevcut ürünlerin yerlilik oranını arttırmaya yönelik faaliyetler gün geçtikçe gelişmeye devam etmektedir. COVID-19 salgınının da etkisi ile yerli cihazlara ve malzemelere gereksinimimiz artmıştır. Salgın öncesi ve sonrasında yerli ve milli teknolojilerde bilimin her aşamasında hizmet verebilen çeşitli üretimler gerçekleşmiştir.

1. Dinamik Röntgen

COVID-19 salgını sonrasında yapımı tamamlanan veya karantina merkezi haline gelen hastaneler için yerli ve milli 15 adet röntgen cihazı üretildi. Bu süre içerisinde ayrıca 20 adet röntgen sistemi ihracatı da gerçekleştirildi. Dinamik röntgen cihazının Röntgen Tüpü ve Flat Panel Dedektörü gibi dışa bağımlı olunan bazı parçaları yerli olarak üretilerek yerli malı belgesi almıştır. Ayrıca salgın döneminde akciğer taramalarının ve takip süreçlerinin oluşturduğu zorluklardan dolayı özel olarak kullanılan bir cihaz geliştirilmiştir. Bu cihaz 9 megapiksellik yüksek çözünürlüklü görüntü kalitesi elde etmektedir ve dolayısıyla virüslerin veya diğer hastalıkların teşhislerinde büyük kolaylık sağlamaktadır. Tıpkı Dinamik Röntgen cihazı gibi bu cihaz için de tasarım ve yazılım dahil olmak üzere 100 kHz'lik yüksek frekanslı X-ray jeneratörleri sisteme entegre edilmek istenmektedir.

Yerli malı belgesi alması istenen bu cihaz için yıllık 200 adet üzerinde üretebilme kapasitesine sahip olduğu da söylenmektedir. Üzerinde çalışılan ve Dinamik Röntgen benzeri bir diğer cihaz ise 1 milisaniye gibi kısa bir zamanda görüntü elde eden ve bu sayede hastaların radyasyona maruz kalma süresini en aza indiren cihazdır. Bu cihazlar

günde 600-700 çekim yapabilmeye gücüne sahiptir. Gelişmekte olan bu cihazların sağlık sektörüne olan büyük katkısı göz ardı edilemeyecektir.

2. Yerli Ventilatör Cihazı Biyovent

Biyovent Yoğun Bakım Tipi Mekanik Ventilatör Cihazı tümüyle milli imkanlarla tasarlanmıştır. 5 yıllık AR-GE çalışması sonucu ortaya çıkan yerli ventilatör cihazı Biyovent, pediatrik, yetişkin kadın ve erkek tüm hastalarla uyumlu şekilde çalışmakta ve 20 cc'ye kadar düşük Vtidal'e inerken, dakikada

150 soluğa kadar çıkabilmektedir. Hasta elestans ve kompiyans değerlerini hassas, doğru ve hızlı şekilde hesaplamaktadır. Ayrıca, cihaz açılışında otomatik kalibrasyon yapabilmektedir. Otomatik tüp kompanzasyonu sayesinde hava-yolu direnci ve hasta devresi hacmi kompanzasyonu sağlayan cihaz hasta devresinde oluşan kaçakları

modelleyerek %80'e kadar kaçak kompanzasyonu sağlarken 1-60 sn. aralığında ayarlanabilir inspirasyon ve ekspirasyon bekletme özelliği sunabilmektedir.

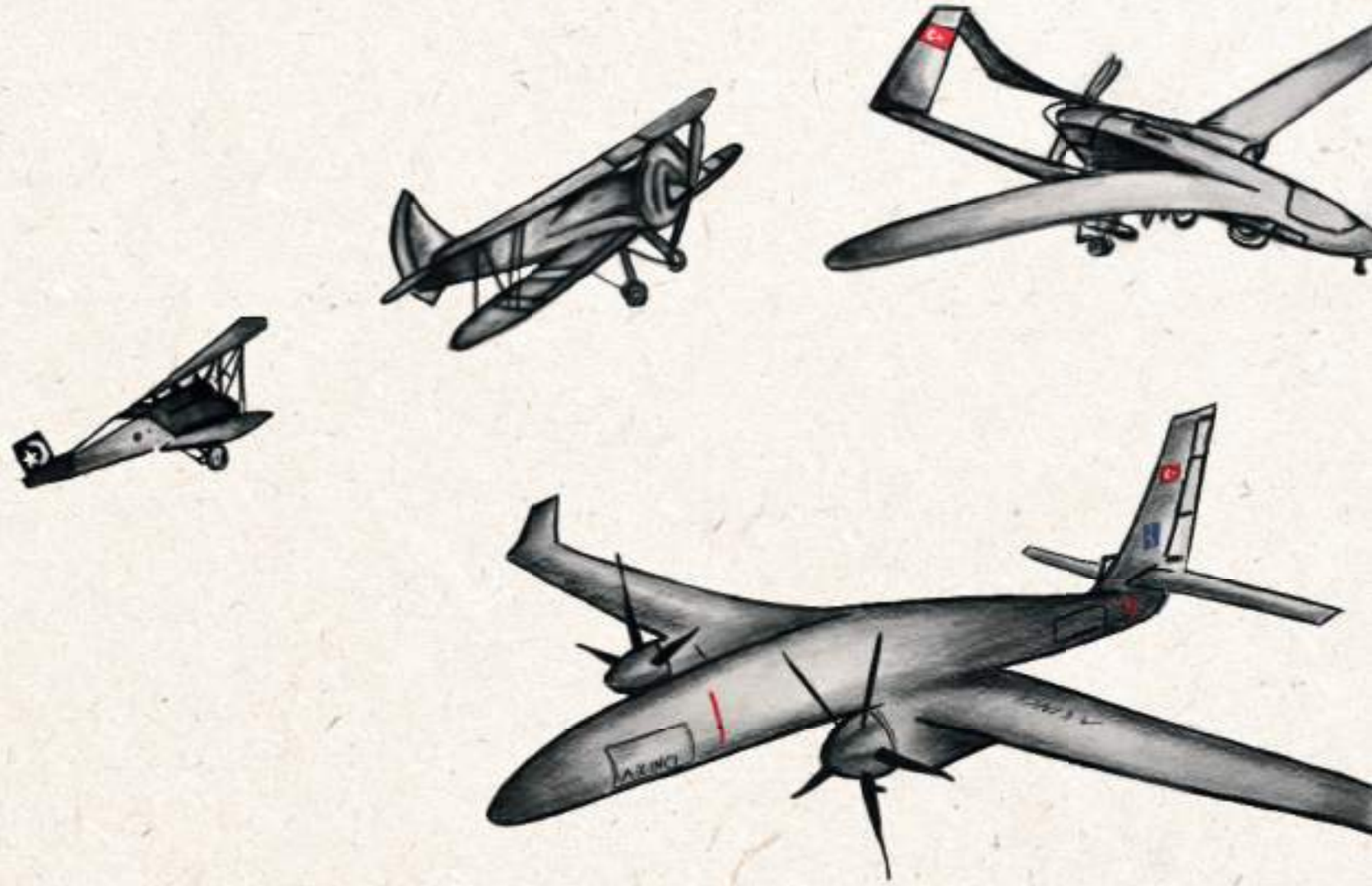
3. Biyofotonik ve Optik Görüntüleme

Türk bilim insanları, lazer dalga boylarını hızla tarayarak 3 boyutlu optik görüntülemeye imkân veren cihaz geliştirdi ve bunun da patentini almıştır. Türkiye'de geliştirilen bu teknoloji, 3 boyutlu optik görüntüleme için dalga boyu taramalı bir lazer ışık kaynağını mekanik ayna ya da sensör dizisi kullanmadan elde etmektedir. Geliştirilen teknoloji, mekanik olarak tarama değil. Görüntülemek için kullanılan ışık kaynağını dalga boyları pasif ve hızlı olarak taramaktadır. Böylelikle görüntüleme süreci

en aza indirilmektedir. Ayrıca yüksek kalitede görüntü elde edildiği için retina ve göz dibi gibi gözün zor bölgelerindeki hastalıkların teşhisinde bizlere avantaj sağlayacaktır. Bunların yanı sıra hastanın makine başında geçirdiği süre kısalmaktadır. Muayene sırasında hastanın istem dışı hareketlerinden kaynaklı görüntü bulanıklığı da engellenmiş olmaktadır. Özellikle gözün zor bölgelerinin muayenesinde önemli etkilere sahip olacağı da araştırmacılar tarafından belirtilmiştir.

Dile Gelen Suskunluk

DİLSİZ

“

**Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen
Merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen**

ŞEYH GALİP

”

Söze nereden başlamaya karar vermek çoğu zaman zordur. En baştan başlamak sanırım yine en iyisi olacaktır. Dilsiz filmiyle tanışmam 2019 senesinde olmuştu. Aralık 2019'da, Beyoğlu'nda ilk izleyişim sonrasında çeşitli etkinliklerde ve TRT 2'de izleme imkânım olmuştu. Beşinci izleyişim ise 14 Mayıs Cumartesi günü İlim Yayma Vakfı Genel Merkezi Yücel Çelikkbilek Konferans Salonunda bursiyerlerimiz, yurt öğrencilerimiz ve değerli misafirlerimiz ile nasip oldu. Üstelik filmin yönetmeni Murat Pay da salondaydı.

Bazen aynı filmi tekrar izlemek daha öncesinde defalarca yürüdüğün bir semti yeniden baştan sona adımlamanın verdiği coşku hissini uyandırıyor. Defalarca yürüdüğün semtte her seferinde yeni bir şey keşfedersin. Dilsiz filmi son izleyişimde iki ayrıntıyı fark ettim: Birincisi merhumenin duasının yapıldığı sahnede filmin ikinci senaristi Selman Kılıçaslan'ı görmektir, ikincisi ise iş hanındaki çaycının Sami'yi asansöre binmemesi yönündeki uyarısıydı. Çaycı, Sami'ye "binme" demiyordu, "kalırsın" diyordu. Aradaki fark yaşamın bir bahsi.

Yönetmen Murat Pay hakkında da kısaca birkaç şey söylemek istiyorum. Murat Pay filmlerinde kadim sanatlarımızı anlatıyor. Mâşuk'un Nefesi (2014) ve Mirâciyye Saklı Miras (2017) filmlerinde belgesel tarzını benimserken, Dilsiz'de (2019) kurmacayı tercih etmiş. Filmin başarısında şüphesiz diğer senarist Selman Kılıçaslan'ın da payı olduğu yadsınamaz.

Film hakkında bir değerlendirme yapma niyetinde değilim. Eylül 2021'de Dilsiz filmiyle ilgili değerli incelemelerin yer aldığı editörlüğünü Cemal Şakar'ın yaptığı Dilsiz'in Dile Gelişi kitabı yayınlandı. Kitapta; değerlendirme yazıları, filmin senaryosu ve röportajlar bulunmaktadır.

Genel olarak filmin ana hatlarından bahsetmeden de geçemeyiz. Filmin başrolündeki Sami karakteri askerliğini sürekli tecil ettiren, otobüse son anda yetişen, kirasını geç ödeyen ve zaman zaman patavatsızlığa varan hareketlerde bulunan biridir. Geçimini duvar ressamlığı yaparak sürdüren Sami'ye babaannesinden bir sandık miras kalır. Bu sandıktan çıkan eşyalar arasında eski bir hat da yer almaktadır. Sami'nin yolu duvarını boyamak için gittiği kütüphane çalışanı Selma ile kesişir. Selma'nın odasındaki hatları gören Sami, Selma'ya sandıktaki hattı getirir ve gösterir. Selma, Şeyh Galip'in "Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen / Merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin sen" mısralarının yazılı olduğu hattın çok kıymetli bir eser olduğunu ve bu geleneğin silsilesinden günümüzde bir hattat kaldığını söyler. O kişi Eşref Selimoğlu'dur. Sami'nin bundan sonraki durağı Eşref Beyin yazıhanesi olur.

Filmde Sami'nin kendini arayışını izlerken aslında diğer karakterler üzerinden şunu görüyoruz: Aslında tüm oluşlar biraz eksiktir.

Dilsiz'de hat sanatının yanında şiiri de buluyoruz. Şeyh Galip'in o kıymetli eseri filme ayrı bir incelik ve güzellik katıyor: "Fariğ olmam eylesen yüzbin cefâ sevdim seni"

Filmdeki en güzel derslerden biri de önemli bir soru ile karşılaşmak oluyor: "İncinmemek mi, incitmemek mi?" soruyu Eşref Bey, Sami'ye soruyor. Sami daha sonrasında Eşref Bey'e doğru cevabı vermiş olsa da bu sorunun cevabını bir de Mahmut Sami Ramazanoğlu Hazretlerinden okumanızı öneririm. Bu cevabı bulmak ve okumak da şüphesiz ki nasip meselesidir 🙏

İlim Yayma Ödülleri

İLİM YAYMA ÖDÜLLERİ 2023'E DOĞRU TÜRKİYE'NİN AKADEMİ ÖDÜLLERİ DEĞER KAZANIYOR

2021 İLİM YAYMA ÖDÜLLERİ TÖRENİ

İlim Yayma Ödülleri fikri aradan geçen beş buçuk yılda Türkiye'nin saygın akademik ödülü olma yolundaki yapısını güçlendirerek çalışmalarına devam etmektedir. İlk aşamasında akademisyen, iş insanları ve iletişim uzmanlarından oluşan yaklaşık 30 kişilik güçlü bir ekiple başlatılan çalışmalar, aynı kararlılıkla ve inançla gelişerek faaliyetlerini planlamaktadır.

Geçtiğimiz dönem, 2021 İlim Yayma Ödülleri Ödül Töreni sürecinde görüldü ki; ilk yıla göre nicelik anlamında büyük bir değişim yaşandı. Evrensel düzeyde insanlığa fayda sağlayacak bilgiyi üreten araştırmaların başvuruları, 2019 yılında olduğu gibi büyük bir titizlikle değerlendirilmiş ve 2021 İlim Yayma Ödülleri gerekli hassasiyet ve önem gösterilerek sonuçlandırılmıştır. 2021 İlim Yayma Ödülleri'ne 2019'a göre başvuran aday sayısı 758'den 1111'e, başvuran üniversite sayısı 106'dan 159'a, başvuran kurum sayısı da 14'ten 34'e yükseldi. Ayrıca 2019'da toplam başvurular içinde %22 olan ağırlığını 2021'de %38'e çıkaran kadın bilim insanlarımızın teveccühü bizi ziyadesiyle gururlandırmaktadır. İkinci gerçekleşen ödül töreninin büyük bir ilgiye mazhar olması, İlim Yayma Ödülleri'ne

olan güvenin ve inancın doğru olduğunu göstergesi olmuştur.

İlim Yayma Ödülleri'ni alanında saygın yapan ilkelerden bir tanesi de değerlendirme sürecinin titizlikle ve şeffaf bir yazılım sistemiyle yürütülüyor olmasıdır. Daha önce belirlenen bilimsel değerlendirme kriterlerine ve ilkelerine göre süreç takip edilmiştir. Bütün bu çalışmalar için ekiplerimizle son iki yılda 101 toplantıda 286 saat mesai harcandı ve bilimsel değerlendirme süreci 6 farklı kurul tarafından 8 aşamada gerçekleştirildi. Titizlikle işlenen süreç sonunda üç kategoride finale kalan çalışmalar arasında İstanbul Medipol Üniversitesi'nden Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zekai Şen "Innovative Trend Analysis (ITA)" yaklaşımıyla İlim Yayma Büyük Ödülü'ne layık

görölmüştür. Şen, bu çalışmasıyla küresel ısınmanın birçok hidrolojik/meteorolojik olaylar üzerinde istenmeyen sonuçlarını analiz etmekte herhangi bir kabule gerek duymadan bütün zaman dizilerine uygulanabilir olmasıyla ödüllendirilmiştir.

Kayseri Erciyes Üniversitesi'nden Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Soylak, çok duvarlı karbon nanotüplerin ağır metal iyonlarının katı faz kullanıldığı çalışmasıyla *Mühendislik, Doğa ve Sağlık Bilimleri Ödülü*'nü almaya hak kazanmıştır. Çalışması, son 25 yıldır dünya ve ülkemiz için büyük önem taşıyan yeşil ve çevre dostu proseslerin önemli bir uygulama alanı olan ayırma ve zenginleştirme yöntemlerini geliştirmiştir. Geliştirdiği basit ve ekonomik

ayırma yöntemleri dünya literatürüne önemli kazanımlar sağlamıştır.

Marmara Üniversitesi'nden Doç. Dr. Hümevra Özturan, "Éthostan Ahlâka: Antik Yunan Ahlâk Literatürünün İslâm Dünyasına İntikali ve Alımlanışı" başlıklı kitap çalışmasıyla *Sosyal Bilimler Ödülü*'nü almaya hak kazanmıştır. Yunanca ve Arapça metinleri karşılaştırmak suretiyle ahlâkî kavram, teori ve yaklaşımların antik dünyadan İslâm dünyasına aktarımını ve söz konusu birikimin İslâm düşünürlerince yorumlanması ve yeniden inşasını konu edinerek ödüllendirilmiştir.

Ödül töreninden sonra ara vermeksizin İlim Yayma Ödülleri 2023 yılı için çalışmalara değerlendirme çalışmayı ile devam edilmiştir. Vakfın Akademik

Danışma Kurulu ve İlim Yayma Ödülleri organizasyon komitesinde görev alan akademisyen, iş insanı ve profesyonel ekibiyle bir araya gelerek geçmiş dönem çalışmalar ayrıntılı olarak değerlendirilmiş, geliştirilmesi gereken noktalar belirlenmiş ve güçlendirme-leri sağlanmıştır.

Bu ve bundan sonraki yıllar için gerekli olan en önemli hususun İlim Yayma Ödülleri'nin uluslararasılaşma boyutunda yer alması için gerekli hazırlıkların planlanacağı yönündedir. Gerçekleştirilen bu çalıştay sonucunda ödül programının bilinirliğinin artırılması, algının yükseltilmesi, ödül karma değerini yükseltmek ve başvurunun çoğaltılması konularında da yol haritası belirlenmiştir. İlim Yayma Ödülleri'ni ilerleyen yıllarda uluslararası boyuta

taşımak için ekibimizin ortak akıl gücünü kullanarak her bir detayı titizlikle çalışılacaktır. Uluslararası İlim Yayma Ödülleri'nin, alanında özgün bir değer oluşturmasına şimdiden gayret edilecektir.

VEFA
İLİM YAYMA
MEZUNLAR DERNEĞİ

BİRİZ, BERABERİZ, BİRLİKTEYİZ!

Mezun ve mensuplarımız arasında sevgi ve kardeşliği artırarak geleceğin dünyasını kendi öz medeniyetimizin referansları ile inşa etmek misyonuyla yola çıkan VEFADER olarak çalışmalarımızı sevgi, dostluk ve vefayı pekiştirmek şiarıyla hayata ge-

çiriyoruz. 2020 yılında tüm dünyada etkisini gösteren ve 2022 başlarına kadar da devam eden pandemi sebebiyle programlarımızı çevrimiçi platformlara taşımıştık. Bu kapsamda birçok çevrimiçi program tertip etmiş, her fırsatta da mezun ve

mensuplarımız ile fiziken bir araya gelmeye çalışmıştık. 2021 yılının sonundan itibaren başlayan tekrar normale dönüşler ile birlikte hasreti bitirmenin ve mezun/mensuplarımız ile mülaki olmanın vaktinin geldiğini temasha ettik. Bu kapsamda ge-

leneksel hale gelen "1 Ocak Kahvaltısı" programımızı Sabahattin Zaim Üniversitesinin Halkalı Kampüsünde düzenledik. Geleneksel hale gelen "1 Ocak Kahvaltısı" programımıza Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şentop, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş ile İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı N. Bilal Erdoğan'ın katılımları ile birlikte yedi yüzün üzerinde mezun ve mensubumuz katılarak, birbirleriyle özlem giderdi.

Geleneksel "1 Ocak Kahvaltısı" ile üzerimizden pandeminin ataletini attıktan sonra, VEFADER olarak uygulanagelen programlarımızı tekrar canlandırmak için kollarımızı sıvadık. İlk olarak, yine geleneksel hale gelmiş olan "Vefa Buluşmaları" serimizi hayata geçirdik ve VEFADER Yönetim Kurulu Üyemiz ve Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Sedat Murat hocamız ile 14 Mart 2022 tarihinde VEFADER mezun ve mensuplarımızı bir araya getirdik.

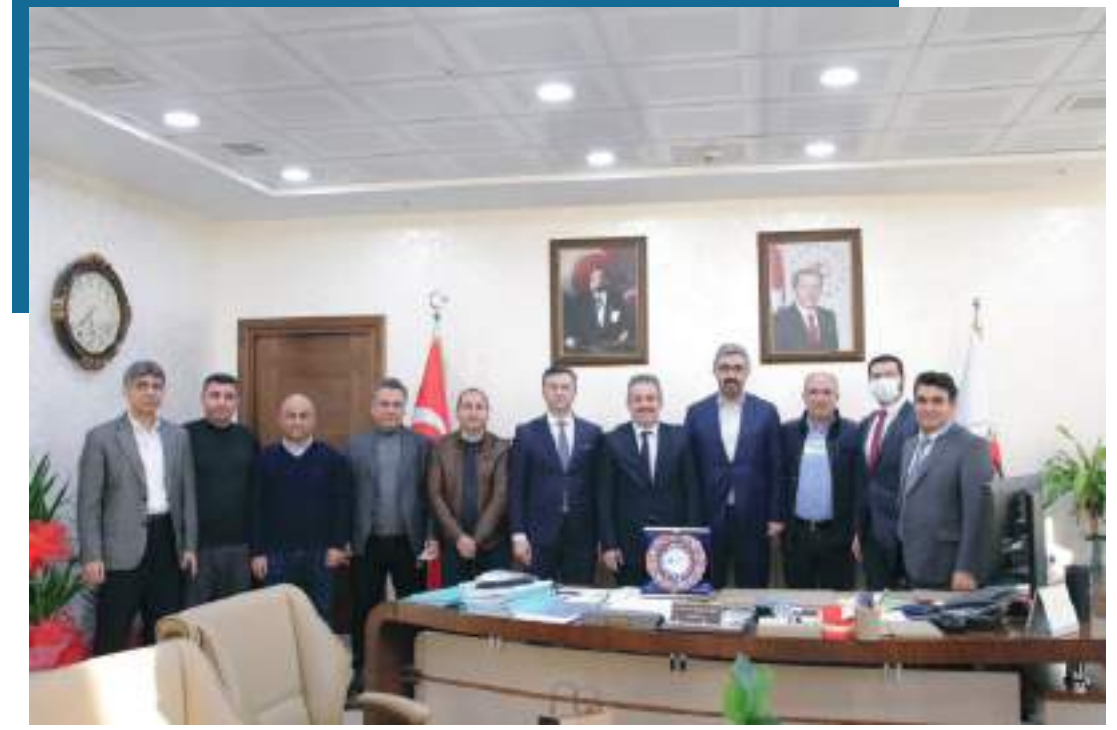
Mezun ve mensuplarımıza yönelik programlarımızı bir taraftan

planlarken, İbnül Emin Mahmut Kemal İnal Erkek Talebe Yurdu bölüm ve kulüp başkanını talebe kardeşlerimizle 19 Mart 2022 tarihinde bir araya gelerek, hem onlarla yakından tanışma ve taleplerini dinleme fırsatı bulduk hem de onlarla dernek faaliyetlerimiz ile ilgili istişarelerde bulduk. Yine 19 Mart 2022 tarihinde, dernek faaliyetlerimizin rotasını belirlemek amacıyla yönetim kurulu üyelerimiz ile bir araya geldik ve yeni yönetimimiz ile hayata geçireceğimiz faaliyetlerin istikametini belirlemek amacıyla VEFADER Planlama Toplantısı'nı icra ettik.

VEFADER Planlama Toplantısı'nda alınan prensip kararları doğrultusunda, öncelikle komisyonlarımızı aktif hale getirerek, mezun ve mensuplarımıza daha ihtisas programları ile ulaşmayı hedefledik. Bu kapsamda 27 Mart 2022 tarihinde Eğitim Komisyonu Tanışma Kahvaltısını, 26 Nisan 2022 tarihinde Sağlıkçılar Komisyonu iftar programını ve 19 Mayıs 2022 tarihinde ise İktisadi ve İdari Bilimler Komisyonu Kahvaltı programını tertip ettik. Diğer komisyonlarımızın toplantılarını da 2022 yılı içerisinde gerçekleştirmeyi ve mezun/mensuplarımız ile daha

fazla bir araya gelmeyi hedeflemekteyiz.

Yurdumuzda kalan talebeler ile mezun/mensuplarımıza yönelik programları hayata geçirirken, diğer taraftan İlim Yayma ailesinin her bir ferdi dert edinen VEFADER Yönetim Kurulu üyelerimiz arasındaki sevgi ve kardeşliği de en üst düzeyde tesis etmeye çalıştık. Bu kapsamda 10 Nisan 2022 tarihinde Ekmekçizade Ahmet Paşa Medresesi'nde yönetim kurulumuz ve ailelerini iftar programında ağırladık. Bununla birlikte VEFADER'in Ankara şubesinde

hayır ve kardeşlik için koşturan kardeşlerimiz ile 24 Nisan 2022 tarihinde iftar programında bir araya geldik. Mezunlarımızla birlikte Vefa yurdumuzda bayramlaşma programı düzenlenmiştir.

Son olarak, her bir İlim Yayma'nın artık her sene hasretle beklediği İlim Yaymalılar Buluşması'nı, 29 Mayıs 2022 tarihinde, İbnül Emin Mahmut Kemal İnal Erkek Talebe Yurdu ve Ekmekçizade Ahmet Paşa Medresesi'nde yedi yüzün üzerinde katılım sağlayan mezun ve mensubumuz ile birlikte icra ettik. Pilav gününe Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şentop, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Erol Özvar, İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Sn. Bilal Erdoğan'ın yanı sıra millet-

vekilleri, belediye başkanları ve çok sayıda bürokrat, mezun/mensubumuz olarak iştirak etti. Pandemi nedeniyle iki senedir gerçekleştirilemeyen İlim Yaymalılar Buluşması ile tüm mezun ve mensuplarımızın tekrar mülaki olmasını sağlamak bizler için tarifsiz bir mutluluk oldu.

Kurumsal ve mezun ziyaretleri kapsamında İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Necmeddin Bilal Erdoğan, İlim Yayma Vakfı Genel Müdürü Adem Yavuz, İlim Yayma Vakfı Yurt Müdürü Zafer Bilgi, Adli Tıp Kurumu Başkanı Dr. Hızır Aslıyüksek ve İTÜ Rektörü Prof. Dr. İsmail Koyuncu ve Yetim Vakfı ziyaret edilmiştir.

İlim Yayma geleneği ve ruhuna yakışır şekilde, mezun/mensup

ve talebe arkadaşlarımız için birçok çalışmayı daha hayata geçirmeye devam edeceğiz.

Sevinci ve kederi paylaşmak, aramızda VEFA'yı, sevgiyi ve dostluğu her daim yaşamak ve yaşatmak için; Tekrar biriz, beraberiz, birlikteyiz!

GENEL KURUL VE İSTİŞARE HEYETİ TOPLANTISI

İlim Yayma Vakfı 51. olağan genel kurul toplantısı 19 Mart 2022 tarihinde, Vefa'da bulunan Vakıf Genel Merkez binası Yücel Çelikbilek Konferans salonunda gerçekleştirildi.

Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başlayan genel kurulun açılışını, Vakıf Genel Sekreteri Prof. Dr. Ömer Çınar yaptı.

Genel Kurul programının açılış konuşmalarının ardından divan kurulu başkanlığına, Dr. İsrail Kışla, katip üyeliklere ise İbrahim Taşkın ve Zeynel Abidin Okul oybirliği ile seçildi.

Divan Başkanı İsrail Kışla toplantının açılışını yaparak, İlim Yayma Vakfı'nın geçmişten günümüze kadar yaptığı değerli

faaliyetlerinden bahsetti, emeği geçenlere ve kurucu üyelere teşekkürlerini sundu.

Protokol konuşmaları kapsamında Divan Başkanı tarafından söz verilen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şentop, sözlerine Çanakkale zaferinin yıl dönümünü kutlayarak başladı. Başkan

Şentop, "İlim Yayma Cemiyeti ve Vakfı'nın çıkışlarında çok pratik bir amaç olduğu ve tarihinin iyi okunması durumunda milletin değerleriyle örtüşerek büyük bir mesafe aldığını anlayacağız" ifadelerini kullandı.

Toplantıda vakfın bir yıllık faaliyet raporu, gelir gider tabloları, murakabe heyeti raporu ile 2021 yılı tahmini bütçesi, genel kurulun onayına sunulmuş kabul edildi.

Prof. Dr. Mustafa Şentop, Ziya Altan Elmas, Mahmut Asmalı, Mehmet Çizmeci ve Muhammed Hasan Topbaş genel kurul üyelerinin oylarıyla kurucu üye olarak seçildiler.

Görev süresi dolan Av. Nurettin Alan, Turgut Simitçioğlu ve Selim İman yeniden, Affan Murat Kırkan ve Ziya Altan Elmas ilk kez Mütevelli Heyeti üyeliklerine seçildiler. Yeni dönemde Mütevelli Heyette yer almayan Sabahattin Kırkan ve Kadri Tunç

Peker'e hizmetlerinden dolayı Divan başkanı tarafından teşekkür edildi. Kurucu üyeler tarafından verilen önergieyle vakıf insan Sabahattin Kırkan, 30 yıllık Mütevelli Heyeti üyeliğinden sonra yeni dönemde oy birliğiyle İstişare Heyeti üyeliğine seçildi.

Genel Kurul'a üyelerin yanısıra misafir olarak davet edilen; Ahmet Sevilmiş, Ali Kibar, Ali Küçük, Ali Rıza Arslan, Ercan Çift-

çioğlu, Mahmut Dereli, Şekib Avdagiç, Ender Koçak, Sarper Cengiz, Süleyman Çetinsaya, Ahmet Albayrak, Ahmet Nur Çebi, Cengiz Bingöl gibi bağışçılarımızda katıldılar.

29 Mart Salı günü 2022 yılının ilk İstişare Heyeti toplantısı yapılmıştır. Katılan üyelere vakfın çalışmalarına ilgili bilgi verildi. Her bir üyemiz vakfımızın daha güzel faaliyetler yapması hususunda tavsiyelerde bulundular.

AHDE VEFA PROGRAMLARI

MEVLİD-İ ŞERİF VE HATİM PROGRAMLARI

Farklı yılların Aralık, Ocak ve Şubat aylarında vefat eden 12 kurucumuz için okunan 12 hatmin duası, 11 Şubat Perşembe günü Şehzade Camii'nde yapıldı. Programa vefat eden kurucularımızın yakınları davet edildi. Dua sonrası Vakıf merkezinde, Mütevelli Heyeti Başkanımız Necmeddin Bilal Erdoğan ikram eşliğinde misafirlerimizle sohbet etti.

14 Nisan Perşembe günü öğleden önce vasiyet gereği Saadet Vardar hanımefendi için Beyazıt Camii'nde mevlit okundu, sonrasında cemaate ikramlık paketler dağıtıldı. Yine Saadet Vardar için Ramazan boyunca Beyazıt Camii'nde mukabele okutuldu.

ZİYARETLER

Koronavirüs sebebiyle ara vermek zorunda kaldığımız Vakfımızın bağışçılarına yönelik ziyaret programlarımız devam etti. Ziyaretlerde bağışçılarımıza vakfımıza yaptıkları katkılardan dolayı teşekkür edildi.

Kurucu ve bağışçılarımıza bayram hediyesi ve bayram tebriği gönderildi, yaşlı olanlar bayramda ziyaret edilerek hediyeleri takdim edildi.

VAKIF TANITIM YEMEĞİ VE İFTAR PROGRAMLARI

Ramazan ayı boyunca her hafta salı günleri olmak üzere dört kez bağışçılara yönelik vakıf tanıtım yemeği (iftar) ikram edildi.

Kurucu ve bağışçılarımız davet edildiği iftarlarımızda yemek sonrası vakfımızın çalışmalarına yönelik sunumlar yapıldı, vakfımızın çalışmaları anlatıldı, katılımcılardan faaliyetlerimizle ilgili öneri ve tavsiyeleri alındı.

Ramazan ayının başlarında geçmiş dönemde vakfımıza bağış yapanlar telefonla aranarak yaptıkları bağışlardan dolayı teşekkür edildi. Ramazan'da ve daha sonra yapacakları bağışların hangi hizmetlerde kullanılacağı bilgisi paylaşıldı. Öğrenci burslarımızın yıl boyunca (12 ay süreli) devam edeceği hatırlatması yapıldı.

Vefa'da bulunan İbnülemin Mahmut Kemal İnal lisans yurdumuzla Vefa Lisansüstü Öğrenci Yurdumuz, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversite Altunizade ve Halkalı kampüsleri ile İstanbul Üniversitesi yemekhanesinde Ramazan boyunca günlük 1.500 öğrenciye iftar verildi. İbnülemin Mahmut Kemal İnal lisans yurdumuzda, iftar öncesi yurt öğrencilerinin oluşturduğu "Vefa'dan Taşan Sanat" grubu öğrencilere dinletide bulundular. İftarların tamamı kurucu ve bağışçılarımızın ikramı olarak öğrencilere sunuldu.

*Kent ve doğa ile iç içe
bir kampüs üniversitesi...*

PROF. DR. AHMET CEVAT ACAR GÖREVİ DEVRALDI

Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın tensipleriyle üniversitemiz Rektörlüğüne atanan Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar, görevi Prof. Dr. Mehmet Bulut'tan devraldı.

Rektörlük makamında düzenlenen törene Mütevelli Heyeti Başkanı Özkan Göksal, Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar, Prof. Dr. Mehmet Bulut ve üniversitemiz rektör yardımcılıarı ile dekanlar katıldı. Prof. Dr. Mehmet Bulut yaptığı konuşmada, 8 yıl boyunca üniversitenin akademik ve fiziki olarak gelişmesi için emek verdiklerini belirterek, "Üniversitemizde birbirleriyle uyum içerisinde özveriyle çalışan bir ekibe sahibiz. Tüm arkadaşlarımızla birlikte katkı sunmak için emek harcadık. Hamdolsun üniversitemizi iyi bir konuma getirdik. İnanıyorum ki bundan sonra da böyle devam edecek" dedi.

Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar ise Prof. Dr. Mehmet Bulut'a teşekkür ederek, "Hocamız üniversitemizde bizimle olacak. Tabi ki zaman zaman görüşlerine başvuracak, istişare edeceğiz. Ben bu kurumda emekleri olan mütevelli heyetimize, kurucu rektörümüze, Mehmet Bulut

hocamıza teşekkür ediyorum. Arkadaşlarımızla birlikte çalışacak ve üniversitemizi geliştirmeye gayret edeceğiz" diye konuştu.

Mütevelli Heyeti Başkanı Özkan Göksal da çalışmalarından dolayı Prof. Dr. Mehmet Bulut'a plaket vererek, teşekkür etti. Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar'a başarılar diledi. Prof. Dr. Bulut, Prof. Dr. Acar'a çiçek takdim ederek, "Hoş geldiniz" dedi.

SELÇUK BAYRAKTAR İZÜ'YE KONUK OLDU

BAYKAR Teknoloji Lideri Selçuk Bayraktar, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nin konuğu oldu. İSE-FAM Abdullah Tivnikli Salonunda gerçekleşen programda Türkiye'nin Milli Teknoloji Hamlesi konuşuldu. Etkinliğe İZÜ öğrencileri yoğun ilgi gösterdi.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Halkalı Kampüsünde düzenlenen etkinlikte öğrenciler ile bir araya gelen Selçuk Bayraktar, Milli Teknoloji Hamlesi ve TEKNOFEST'e ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Türkiye'nin sahip olduğu medeniyetin geçmişte pozitif ilme çok önemli katkılar sağladığını kaydeden Bayraktar, uzaycılığa da önemli katkılar

sağladıklarını ancak 17. yüzyıldan sonra teknoloji ve bilimin gelişimine uzak kaldıklarını söyledi.

Türkiye'de 1950'lere kadar hayata geçirilen uçak projelerine değinen Bayraktar, ilk dalgasını yakaladıkları havacılıkta 1950'den sonra geri kaldıklarını kaydetti.

Bayraktar, Baykar'ın kuruluş ve sonraki aşamalarına işaret ederek, 2000'li yılların başında bir aile şirketi olarak küçük bir ekiple çalışmaya başladıklarını, 2004'te Türkiye'nin ilk robot uçağının uçtuğunu, 2007'de Türk Silahlı Kuvvetleri'nin envanterine küçük de olsa ilk kez milli bir uçağın girdiğini, 2008'de 5 metrelik uçağın, 2009'da 9 metrelik Bayraktar'ın ilk uçuşunu gerçekleştirdiğini anlattı.

Selçuk Bayraktar etkinliğin ardından kampüste bulunan laboratuvarlar ile bu yıl faaliyete geçen Zaim Teknopark'ı ziyaret etti.

İZÜ DÜNYADA İLK 300 ÜNİVERSİTE ARASINDA YER ALDI

Dünyanın seçkin üniversitelerinin sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiği UI GreenMetric dünya sıralamasında, 2019, 2020 ve 2021'de dünyanın en iyi 500 üniversitesi arasında yer alan üniversitemiz, bu alandaki gelişimini sürdürmeye ve bunları ulusal/uluslararası düzeyde tescil ettirmeye devam ediyor. İZÜ bu kapsamda, diğer bir uluslararası derecelendirme kuruluşu olan "Times Higher Education (THE)"ın üniversiteleri Birleşmiş Milletler'in 17 adet Sürdürülebilir Kalkınma hedeflerini gerçekleştirme düzeyleri ve bu hedeflere ulaşma yolundaki katkıları açısından değerlendirdiği "Impact Ranking 2022"ye başvurarak bu yılda sıralamaya girmeyi başardı.

The Impact Ranking 2022'de BM'nin 5 adet sürdürülebilirlik hedefine başvuran üniversitemiz, "Yoksulluğa Son (No Poverty)" ve "Sorumlu Üretim ve Tüketim (Responsible Consumption

and Production)" kategorilerinde dünyanın en iyi 300 üniversitesi arasında yer aldı.

Tüm dünyadan 1406 Üniversitenin katıldığı, Sürdürülebilirlikle ilgili en önemli derecelendirmelerden biri olan THE Impact Ranking 2022 genel sıralamasında üniversitemiz, 52,2 puanla 801-1000 arasında sıralamaya dahil olarak dereceye girdi.

MAHYA SERGİSİ ZİYARETÇİLERİ İLE BULUŞTU

İZÜ İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İsmail Kara'nın hazırladığı Geçmişten Bugüne "Mahya Sergisi" İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde sanatseverlerle buluştu. Sergide, İsmail Kara'nın yaptığı arşiv taramaları sonucu elde ettiği fotoğraflardan oluşan farklı mahya örnekleri yer aldı.

Üniversitenin Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar, sergi açılışında yaptığı konuşmada, mahyaların İslam kültüründe önemli bir yeri olduğuna değinerek, "İsmail Kara Hocanın ilmi çalışmalarını yakından takip ediyorduk fakat böyle İslam tarihinden estetik boyutuyla ilgili merakını açıkçası ben geç öğrendim. Burada çok kıymetli bir fotoğraf arşivinin küçük bir kısmı yer alıyor. İlerleyen dönemlerde daha geniş etkinliklerde bu çalışmalarını değerlendirmeyi arzu ediyoruz" dedi.

"Mahya İstanbul'a mahsus bir gelenektir"

Sergi açılışında konuşan Prof. Dr. İsmail Kara, İslam dünyasında camilerin, türbelerin aydınlatılmasının çok eski dönemlere dayandığına dikkati çekerek "Minare kelimesi aydınlatılmış yer manasına gelmektedir. Fakat bugün mahya olarak

ortaya çıkan ve büyük ölçüde de ramazanda yapılan şey, İstanbul'a mahsus bir gelenektir. İstanbul dışında bunun bir tarihi yok. Mahya, Müslüman İstanbul'a mahsus bir gelenektir. Mahyaların ortaya çıkışında, İstanbul'da kültürel olarak estetik seviyesinin yanında topografyası yüksek birden fazla şerefeli minarelere sahip camiler olması, aydınlatmanın mahyaya dönüşmesini sağlayan dış unsurlar söz konusu diyebiliriz."

İsmail Kara, eski camilerdeki mahya uygulamalarını hala kaliteli ve güzel bulduğundan bahsederek, "Çünkü orada gelenek devam ediyor fakat yeni camilerdeki özellikle LED aydınlatmalarla kurulan mahyalar bir felaket. Bunların hiçbir estetiği yok maalesef. Bence yeni mahyalar İstanbul'daki mahya geleneğine yakışmayacak kadar kaba ve kötü" değerlendirmesinde bulundu.

"TÜRKİYE'DE CİNSİYET ALGISI" ARAŞTIRMASININ SONUÇLARI AÇIKLANDI

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ve İstanbul Aile Vakfı ortaklığında hazırlanan "Türkiye'de Cinsiyet Algısı" araştırmasının sonuçları açıklandı.

İZÜ İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Sosyoloji Bölümünden Prof. Dr. Ergün Yıldırım ve Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi Sağlık Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümünden Doç. Dr. Recep Yıldız tarafından hazırlanan araştırmanın sonuçlarının açıklanması dolayısıyla üniversitenin Halkalı Kampüsünde bir toplantı gerçekleştirildi.

Toplantıda "Türkiye'de Cinsiyet Algısı" raporunun detaylarını açıklayan Prof. Dr. Ergün Yıldırım, araştırmanın Türkiye'de bu alanda yapılmış ilk çalışmalardan biri olduğunu söyledi.

Türk toplumunun, toplumsal cinsiyet etrafındaki tartışmalara karşı nasıl bir tutum içinde olduğunu göstermek amacıyla böyle bir çalışma yaptıklarını belirten Yıldırım, şöyle devam etti:

"Gençliğimizin buna yönelik bakışları, siyasal partilerin tutumları, siyasal kimlikler, dini yaşantıya sahip insanların algılayışları gibi geniş toplumsal kesim grupları üzerinden giderek bu araştırmamızı gerçekleştirmeye çalıştık. Araştırmada fikirleri sorulanların yüzde 49.7'si kadınlardan, yüzde 50.3'ü erkeklerden oluşuyor. Bu araştırmayı geçen yıl temmuz ve haziranda uyguladık. Türkiye genelinde 26 ilimizi temel aldık. 2 bin 200 kişiden oluşan bir örneklem grubu ile yapıldı. Do-

layısıyla Türkiye'nin genel toplumsal yapısı hakkında bizi bilgilendiren önemli bir araştırma oldu"

Yıldırım, araştırmada gruplar üzerinden "LGBT denilince aklınıza ne gelir" sorusuna cevap aradıklarını aktararak, "Gençlik grubunda çok yüksek oranda olumlu yaklaşan bir tutumla karşılaştık. Gençlik konuyu daha çok soyut bir düzeyde algılıyor ve bir özgürlük meselesi olarak görüyor. Yüzde 35 civarında olumlu bir tutum içinde. 'Toplumsal cinsiyet eşitliği çerçevesinde kızların ve erkeklerin aynı tuvaleti kullanmasına ne dersiniz?' diye sordüğümüzde ise yüzde 77 civarında 'hayır' çıktı. Dolayısıyla soyut düzeyde ve bir özgürlük meselesi olarak olumlu bakılırken, gündelik hayata dönüştüğü zaman böyle bir bakış açısıyla karşılaşmıyoruz" diye konuştu.

Siyasal kimlikler açısından bu konuda farklı bakış açılarıyla karşılaştıklarını vurgulayan Yıldırım, şöyle devam etti:

"Muhafazakarlar ve milliyetçiler cinsiyet eşitliği çerçevesinde LGBT ideolojisinin ürettiği pratiklerin, düşüncelerin tehdit oluşturduğuna inanıyor. Bunun yanında mesela sol, Kemalist, liberal diye tanımladığımız kimlikler ise daha esnek bir tutuma sahip. 'Kadın ve erkek aynı tuvaleti kullanmalı mıdır?' sorusuna, sol kesim bile yüzde 9.6 gibi çok düşük bir oranda olumlu yanıt veriyor. Kemalistlerde de oran düşük aslında. LGBT veya eş cinsellik ideolojisinin algılanmasını iki şekilde yorumlamamız gerektiğini gördük. İnsanlar çok soyut, genel manada bana dokunmuyorsa, benimle bir teması yoksa insan hakkıdır, özgürlüktür diye bir şey demiyor. Ama gündelik hayatın pratiğine dönüştüğü zaman toplumsal cinsiyet eşitliği konusu, eş cinsellik konusu, sol da, Kemalistler de, demokratlar da çok ciddi anlamda Türk toplumunda bir konsensüs olduğunu gördük"

ZAIM TALKS 2021 "İNOVASYON" BAŞLIĞI İLE GERÇEKLEŞTİ

"Zaim Talks" bu yıl üçüncü kez İZÜ İnovasyon Kulübü tarafından düzenlendi. İSEFAM Abdullah Tivnikli Salonu'nda gerçekleşen programa öğrenciler yoğun ilgi gösterdi. Etkinliğe Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal ve inovasyon alanında sektörün önemli isimleri konuşmacı olarak katıldı.

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır sözlerine, üniversiteli gençlerin organize ettiği programa katılmaktan duyduğu memnuniyeti ifade ederek başladı. Gerçekleştirdiği sunumda Türkiye'nin milli teknoloji hamlesi yolculuğunu öğrenciler ile paylaşan Mehmet Fatih Kacır Türkiye'nin gerçekleştirdiği ve gerçekleştireceği çalışmalar ile dünyada inovasyona öncülük etme iddiası taşıdığını söyledi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nin bir teknoparka sahip olduğuna dikkat çeken Kacır, "Üniversitenin de bir TEKNOPARK'ı var. Bu alanlar sizlerin kendinizi geliştirebileceğiniz, projelerinizi yapabileceğiniz alanlar olacak. Bu salondan da geleceğin başarılı teknoloji girişimcileri çıkmasını dilerim" dedi.

Konferansın konuşmacılarından olan TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal, "Geleceği en büyük gücümüz

olan gençlerle kuracağız. Buna yürekle inanıyorum" diyerek sözlerine başladı. Türkiye'nin farklı illerindeki üniversitelerini ziyaret ettiğini belirten Prof. Dr. Hasan Mandal, "Geçtiğimiz günlerde Tarsus Üniversitesi ve Fırat Üniversitesi'ni de ziyaret ettim. Üniversitelerde öğrenciler ile hocalardan ayrı toplantılar yapıyorum. Çünkü öğrencilerimizden güç alıyorum" dedi. Prof. Dr. Mandal konuşmasının devamında TÜBİTAK'ın çalışmaları, bursları ile birlikte öğrenci ve üniversiteler ile gerçekleştirdiği çalışmaları aktardı.

Etkinliğe Türk Hava Yolları, ASELSAN, Garanti BBVA başta olmak üzere önemli kurumlardan temsilciler katılarak tecrübelerini öğrenciler ile paylaştı. Program sonunda kulüp üyeleri ve katılımcılar hatıra fotoğrafı çekildi.

ÖZBEKİSTAN'IN EN BÜYÜK TÜRK ENERJİ YATIRIMI FAALİYETE BAŞLADI

Aksa Enerji'nin **Özbekistan'daki üç** santralinde **bakanlık kabulleri tamamlandı** ve santrallerde **enerji üretimi başladı.**

Toplam **740 MW kurulu güç** ve ABD doları bazında **25 yıl garantili satış** anlaşması ile **Özbekistan'ın enerjisini yükseltmekten gurur duyuyoruz.**

TAŞKENT A
Doğal Gaz Kombine
Çevrim Santrali
240 MW

BUHARA
Doğal Gaz Kombine
Çevrim Santrali
270 MW

TAŞKENT B
Doğal Gaz Kombine
Çevrim Santrali
230 MW

İlim ve İrfan
YUVASI | İbnülemin Mahmud
Kemal İnal Yurdu

2021-2022 Eğitim Dönemi Mezuniyet Töreni

**Temel Kotil
Geleceğin
Mühendisleri ile
Hasbihal**

**Prof. Dr. Mehmet Zahmakıran
MIT'den Van'a Akademik Kariyer Yolculuğu**

**Geleneksel
Yurt
Pikniği**

Karadeniz Gezisi

Bursa Gezisi

PaintBall

**Futbol
Turnuvası**

**Geleneksel
Bilgi
Yarışması**

VEFA LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ YURDU

İLİM YAYMA VAKFI

VEFA LİSANSÜSTÜ SATRANÇ TURNUVASI

28-29 Mayıs 2022

Turnuva Birincisi
1000 TL Kitap Hediye Çeki

Turnuva İkincisi
500 TL Kitap Hediye Çeki

Son Başvuru Tarihi: 22 Mayıs Pazar

Turnuva Lisansüstü ve Lisans Yurdu'nda katılan öğrencilerimiz katılım gösterebileceklerdir.

Turnuva Genel Merkez Bina'nın Konferans Salonunda Yapılacaktır.

Vakfımızın yeni üyesi Vefa Lisansüstü Yurdu, öğrencilerine yönelik kültür, sanat ve spor faaliyetlerine bu dönem itibarıyla başlamış oldu. Etkinliklerimiz arasında Vefa Sineması ve Film Okumaları, İngilizce Metin Okumaları, İlim Yayma Vakfı temalı ödüllü Makale Yazma Yarışması vardır. Ayrıca öğrencilerimize yönelik birbirinden eğlenceli ve çekişmeli langırt, masa tenisi ve satranç turnuvaları yapıldı.

Vefa Lisansüstü
**MAKALE
YARIŞMASI**

**"İLİM YAYMA VAKFI"
TEMALI**

Son Katılım Tarihi
15 Temmuz

4.500 TL Ödül
Ödül 2 makaleye ayrı olarak verilecektir.

Makale;
İlim Yayma Vakfı teması bu yarışmanın tek konusunu oluşturmaktadır.
3.500 - 9.000 kelime aralığında ve Türkçe olmalıdır.
Bilimsel araştırma tekniklerine uygun olarak yazılan makaleler değerlendirilmeye alınacaktır.

Yarışma sadece İlim Yayma Vakfı bünyesinde ve yurt dışındaki öğrencilerin başvurularına açıktır.
Çalışmalar hakemlik sürecinden geçirecektir.
Yeterli olduğu tespit edilen ve puanlamada ilk 2'ye yer alanlara ödül dağıtılacaktır.

Yazılan makaleler egitimkultur@iyv.org.tr e-posta adresine 15 Temmuz'a kadar gönderilmelidir.

**VEFA LİSANSÜSTÜ
LANGIRT
TURNUVASI**

**06-11
HAZİRAN
SON OYUN**

**TURNUVA
1.SİNE
1000 &
KİTAP ÇEKİ**

İLİM YAYMA VAKFI

İLİM YAYMA VAKFI

VEFA LİSANSÜSTÜ MASA TENİSİ TURNUVASI

1-5 HAZİRAN

Son Başvuru Tarihi
25 Mayıs Çarşamba

Turnuva Lisansüstü ve Lisans Yurdu'nda katılan öğrencilerimiz katılım gösterebileceklerdir.

Turnuva Genel Merkez Bina'nın Spor Salonunda Yapılacaktır.

Turnuva Birincisi
1000 TL Giyim Çeki

Turnuva İkincisi
700 TL Giyim Çeki

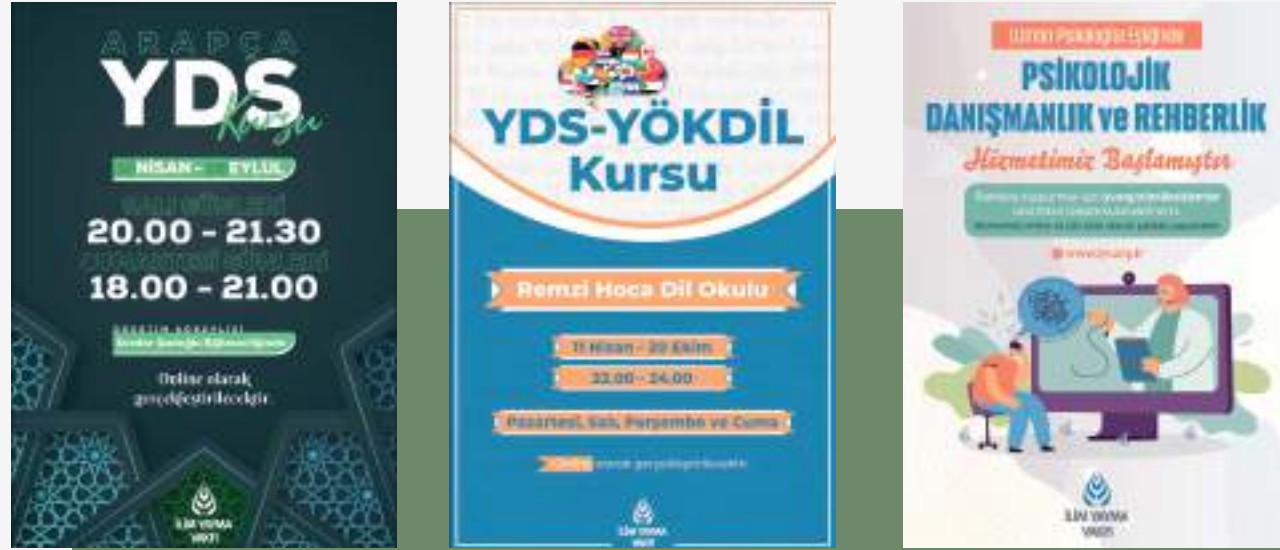
Turnuva Üçüncüsü
500 TL Giyim Çeki

Turnuva Dördüncüsü
350 TL Giyim Çeki

LİSANSÜSTÜ BURSİYERLER

TOPLANTILAR

KURLAR

REHBERLİK

EĞİTİMLER

SEMİNERLER

ŞARTLI BURSİYERLER

BULUŞMALAR

TOPLANTI - EĞİTİM - SEMİNER

PROGRAMLAR

